

Työsuojelun vastualueiden

VALTAKUNNALLISET ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

Työryhmämuistio

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Päivämäärä
Sosiaali- ja terveysministeriö	11.12.2014
Tekijät	Toimeksiantaja
Tekijät	Sosiaali- ja terveysministeriö
	HARE-numero ja toimielimen asettamispäivä
	STM026:00/2014, 27.2.2014

Muiston nimi
Työsuojelun vastuualueiden valtakunnalliset erikoistumistehtävät

Tiivistelmä

■ Työryhmämuistio käsittelee aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden valtakunnallisia erikoistumistehtäviä. Erikoistumistehtävällä tarkoitetaan sekä lainsäädäntöön perustuvaan toimivaltaan liittyviä valvontatehtäviä tai lupa-, ilmoitus- tai muiden vastaavien asioiden käsittelyä että tulossopimuksilla tai muilla tavoin sovittavia tehtäviä. Muistion laatinut työryhmä koostui sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston, aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden sekä työsuojelun vastuualueiden tukipalveluyksikön edustajista.

Erikoistumistehtävien tavoitteena on lisätä työsuojeluvalvonnan resurssien tehokkaampaa käyttöä, varmistaa riittävän asiantuntemuksen säilyminen työsuojeluhallinnossa sekä vähentämään työnantajille usean vastuualueen kanssa toimimisesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

Työryhmä on arvioinut nykyiset valtakunnalliset erikoistumistehtävät ja esittänyt niihin näkemysensä. Pääsääntöisesti nykyiset erikoistumistehtävät säilyisivät nykymuotoisina. Työsuojelun vastuualueiden tukipalveluiden osalta työryhmä esittää niiden hajauttamista vastuualueille valvontaa paremmin tukevan toiminnan aikaansaamiseksi.

Työryhmä on esittänyt myös uusia valtakunnallisia erikoistumistehtäviä. Valtakunnallisen puhelinneuvonnan toteuttaminen on yksi merkittävä uudistus työsuojeluhallinnossa. Muut esitetyt uudet erikoistumistehtävät ovat lähinnä erilaisten lupien ja ilmoitusten käsittelyyn liittyviä tehtäviä. Lisäksi uusiksi erikoistumistehtäviksi on esitetty lainsäädäntömuutosten johdosta työsuojeluviranomaiselle tulossa olevia tehtäviä. Erikoistumistehtävien määrittelyn lisäksi työryhmä laati ehdotuksen tehtävien tasaamisesta eri vastuualueille sekä toi esille esitystensä edellyttämät lainsäädännön ja määrärahojen jaon muutostarpeet.

Työryhmän esitykset perustuvat nykyiseen työsuojeluhallintoa koskevaan lainsäädäntöön ja organisointiin. Työryhmä on kuitenkin esityksissään ottanut huomioon työsuojeluviranomaisen valvomaan lainsäädäntöön liittyviä, meneillään olevia muutoshankkeita, joiden lopullinen muoto vaikuttaa myös esitysten sisältöön.

Asiasanat

aluehallintovirasto, hallinnon kehittäminen, työsuojelu, työturvallisuus, valvonta

Sosiaali- ja terveysministeriön
raportteja ja muistioita 2014:41

Muut tiedot
www.stm.fi

ISSN-L 2242-0037
ISSN 2242-0037 (verkkojulkaisu)
ISBN 978-952-00-3543-3
URN:ISBN:978-952-00-3543-3
<http://urn.fi/> URN:ISBN:978-952-00-3543-3

Kokonaissivumäärä
47

Kieli
Suomi

 SOSIAALI- JA
TERVEYSMINISTERIÖ

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Datum
Social- och hälsovårdsministeriet	11.12.2014
Författare	Uppdragsgivare
Tekijät	Social- och hälsovårdsministeriet
	Projektnummer och datum för tillsättandet av organet
	STM026:00/2014, 27.2.2014

Rapportens titel

Nationella specialiseringsuppgifter för ansvarsområdena för arbetarskyddet

Referat

■ I arbetsgruppspromemorian behandlas nationella specialiseringsuppgifter för ansvarsområdena för arbetarskyddet vid regionförvaltningsverken. Med specialiseringsuppgifter avses tillsynsuppgifter baserade på lagstadgad befogenhet eller behandlingen av tillstånds-, anmälnings- eller andra motsvarande ärenden och uppgifter som överenskomms genom resultatavtal eller på något annat sätt. Arbetsgruppen som utarbetat promemorian bestod av företrädare för social- och hälsovårdsministeriets arbetarskyddsavdelning, regionförvaltningsverkens ansvarsområden för arbetarskyddet och ansvarsområdenas stödtjänstenhet.

Målet med specialiseringsuppgifterna är att effektivisera användningen av arbetarskyddstillsynens resurser, säkerställa en tillräcklig sakkunskap inom arbetarskyddsförvaltningen och minska den administrativa bördan som förorsakas för arbetsgivaren.

Arbetsgruppen har bedömt de nuvarande nationella specialiseringsuppgifterna och framfört sina åsikter om dem. Som regel förblir de nuvarande specialiseringsuppgifterna oförändrade. I fråga om stödtjänsterna för ansvarsområdena för arbetarskyddet föreslår arbetsgruppen att de skulle decentraliseras till ansvarsområdena för att bättre stöda tillsynsverksamheten.

Arbetsgruppen har också föreslagit nya nationella specialiseringsuppgifter. Att inrätta en nationell telefontjänst är en viktig reform i arbetarskyddsförvaltningen. Utvecklingen av ansvarsområdenas verksamhet blir mer effektiv då den koordineras centraliserat. De övriga nya specialiseringsuppgifter som föreslagits består närmast av uppgifter i samband med behandlingen av olika slags tillstånd och anmälningar. Dessutom finns bland de föreslagna nya specialiseringsuppgifterna uppgifter som arbetarskyddsmyndigheten får som följd av ändringar i lagstiftningen. Utöver att definiera specialiseringsuppgifterna kom arbetsgruppen också med förslag om att fördela uppgifterna mellan ansvarsområdena och tog upp behovet av ändringar i lagstiftningen och fördelningen av anslag som förslagen förutsätter.

Arbetsgruppens förslag baserar sig på den nuvarande lagstiftningen om och organiseringen av arbetarskyddsförvaltning. Arbetsgruppen har dock i sina förslag beaktat de pågående projekt som syftar till att ändra den lagstiftning som arbetarskyddsmyndigheten övervakar. De planerade ändringarna kommer också att påverka förslagets innehåll.

Nyckelord

regionförvaltningsverk, utveckling av förvaltning, arbetarskydd, arbetssäkerhet, tillsyn

Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2014:41

Övriga uppgifter
www.stm.fi/svenska

ISSN-L 2242-0037
ISSN 2242-0037 (online)
ISBN 978-952-00-3543-3
URN:ISBN:978-952-00-3543-3
<http://urn.fi/> URN:ISBN:978-952-00-3543-3

Sidoantal Språk
47 Finska

 SOCIAL- OCH
HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

SISÄLLYS

1	Johdanto	6
1.1	Työryhmän asettamispäätös	6
1.2	Valmistelun tausta	6
2	Työsuojeluviranomaisen toiminta.....	8
2.1	Erikoistumistehtävät	8
2.2	Erikoistumistehtävien arviointiperusteista.....	8
3	Nykyiset valtakunnalliset erikoistumistehtävät, niiden arviointi ja niitä koskevat työryhmän ehdotukset.....	10
3.1	Lainsäädäntöön perustuvat valvontatehtävät	10
3.1.1	Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) valvonta.....	10
3.1.2	Rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonta	11
3.1.3	Sisävesiliikenteen ja siihen liittyvän ahtaustoiminnan työpaikkojen työsuojeluvalvonta.....	12
3.2	Muut lainsäädäntöön perustuvat erikoistumistehtävät.....	13
3.2.1	Panostajan pätevyyskirjan myöntäminen	13
3.2.2	Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen pätevyudeksi rakennustyötä tekeväälle sukeltajalle.....	14
3.2.3	Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun asetuksen 14 §:n pätevyudeksi	14
3.2.4	Lausunto aluksen miehityksestä.....	15
3.3	Erikseen sovitut tehtävät	15
3.3.1	Maatalousalan valvonnan koordinointi	15
3.3.2	Kaivostoiminnan valvonnan koordinointi	16
3.3.3	MLC-sopimukseen liittyvä yhteydenottopiste	17
3.4	Tukipalveluyksikköön sijoitetut erikoistumistehtävät.....	17
3.4.1	Tukipalvelutehtävien kehittyminen.....	17
3.4.2	Tukipalveluiden nykyinen toiminta ja resurssit, niiden arviointi ja kehittämisehdotukset.....	18
3.5	Valtakunnallisten tukipalvelutehtävien uudelleenorganisoinnin kriteereistä.....	24
3.5.1	Henkilöstön asema.....	24
4	Ehdotukset uusiksi erikoistumistehtäviksi.....	26
4.1	Lainsäädäntöön perustuvat tehtävät.....	26
4.1.1	Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta	26
4.1.2	Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät.....	26

4.2	Lainsäädäntöön perustuvat luvat, poikkeusluvut ja pätevydet	27
4.2.1	Asbestipurkutöihin liittyvät luvat, pätevydet ja rekisterit	28
4.2.2	Työaikaan liittyvät luvat ja poikkeusluvut	29
4.2.3	Poikkeuslupa alle 14-vuotiaan työskentelyyn esiintyjänä tai avustajana	30
4.2.4	Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevydestä	30
4.3	Erikseen sovittavat erikoistumistehtävät	31
4.3.1	Valtakunnallinen puhelinneuvonta	31
4.4	Koordinointi- ja asiantuntijatehtävät	32
4.4.1	Työsuojelun vastualueiden toiminnan kehittämisen koordinointi	33
4.4.2	Valtakunnallisten toimijoiden valvonnan koordinointi	33
4.5	erikoistumistehtävien arviointi jatkossa	34
5	Erikoistumistehtävien tasaaminen eri vastuualueille	35
5.1	Ennallaan jatkuvat erikoistumistehtävät	35
5.2	Ehdotetut uudet ja uudelleen organisoidut erikoistumistehtävät	36
5.3	Työryhmän ehdotusten yhteenveto ja vaikutusten arviointi	41
6	Säädösmuutokset	43

Liite 1: Työmarkkinakeskusjärjestöjen 7 + 1 ehdotusta

Liite 2: Yhteenveto keskittämisen mahdollisuuksista ja uhkista

Liite 3: Eriävä mielipide

1 JOHDANTO

1.1 TYÖRYHMÄN ASETTAMISPÄÄTÖS

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 27.2.2014 työryhmän, jonka tehtävänä oli:

- valmistella esitys työsuojelun vastuualueiden valtakunnallisista erikoistumistehtävistä ja niiden tasaamisesta eri vastuualueille. Erikoistumistehtävät sisältävät myös työsuojelun vastuualueiden tukipalveluyksikön (Tupa) tehtävät.
- arvioida esitettävien muutosten osalta niiden vaikutukset sekä hyödyt että haitat työsuojelun valvontaan
- tehdä tarvittavat ehdotukset lainsäädäntömuutoksiksi

Työryhmän tavoitteena oli vastuualueiden toiminnan ja resurssien käytön tehostaminen sekä työsuojeluvälvönnän laadun yhtenäistäminen. Työryhmän toimikausi oli alun perin 1.3.2014–30.6.2014. Työryhmälle myönnettiin jatkoaika 30.9.2014 asti. Työnsä aikana työryhmä piti 9 videokokousta sekä aloituskokouksen, jossa kaikki työryhmän jäsenet olivat paikalla. Työryhmä kuuli sosiaali- ja terveysministeriön säädösyksikköä 10.9.2014 ja toimintapolitiikka-yksikköä 17.9.2014.

Työryhmän puheenjohtajana toimi valvontajohtaja Jussi Murto sosiaali- ja terveysministeriöstä ja jäsenenä neuvotteleva virkamies Tarja Nupponen sosiaali- ja terveysministeriöstä, apulaisjohtaja Kirsi Häkkinen Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta, lakimies Anna Pärty, Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta, ylitarkastaja Esko Väänänen Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta, ylitarkastaja Ulla Reina-Knuutila Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta, ylitarkastaja Jari Toivonen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta sekä ylitarkastaja Reetta Aho Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun tukipalveluyksiköstä. Työryhmän sihteerinä toimi neuvotteleva virkamies Tarja Nupponen sosiaali- ja terveysministeriöstä. Työryhmätyöskentelyyn ja loppuraportin kirjoitustyöhön osallistui myös ylitarkastaja Helena Kalliolinna sosiaali- ja terveysministeriöstä.

1.2 VALMISTELUN TAUSTA

Työsuojeluhallinnon kolmikantaisesti laaditussa resurssityöryhmäraportissa ”Tuottava, tuloksellinen ja laadukas työsuojeluvälvönnä vuonna 2015” esitettiin yhtenä toimenpiteenä alueellisen erikoistumisen selvittäminen. Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) työsuojeluosaston johdolla asiaa on valmisteltu runkokauden 2012–2015 kuluessa. Myös hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanon yhteydessä on korostettu asiantuntijaresurssien nykyistä joustavampaa käyttöä.

Työmarkkinakeskusjärjestöt tekivät 26.10.2012 seitsemän ehdotusta työsuojelun aluehallinnon uudistamiseksi. Uudistamisen tavoitteeksi järjestöt ovat kirjanneet resurssien käytön tehostamisen ja tasaisuuden, välvönnän tasalaatuisuuden parantamisen sekä työsuojeluviranomaisten tavoitettavuuden edistämisen (brändin selkeyttäminen). Tässä raportissa käsitellään näistä ehdotuksista neljää: valtakunnallisten erikoistumistehtävien tasaamista, lupa-asioiden keskitämistä eri alueille parhaan osaamisen perusteella, puhelinneuvonnan organisoimista yhteiseksi toiminnoksi sekä nykyisin Tupaan koottujen tehtävien vastuuttamista eri vastuualueille. Ehdotukset löytyvät kokonaisuudessaan muistion liitteestä 1.

Valtion tulo- ja menoarvioesityksessä vuodelle 2014 on kirjaus Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen yhteydessä toimivan vastuualueiden yhteisen tukipalveluyksikön toiminnan uudelleenorganisoinnista vuoden 2014 alusta alkaen. Lisäksi vuoden 2015 talousarvioesitykseen on esitetty erikoistumistehtäviin liittyvänä kirjausta, jonka mukaan yhteiset valtakunnalliset tehtävät mukaan lukien työsuojelun vastuualueiden tukipalveluyksikön tehtävät on tasattu ja organisoitu työsuojelun vastuualueiden kesken niin, että ne tukevat tehokkaasti valvontatoimintaa. Lisäksi on esitetty kirjausta, jonka mukaan työsuojelun vastuualueilla on käytössä yhteinen valtakunnallinen puhelinneuvonta.

Työryhmä on ottanut esitystensä lähtökohdaksi talousarvioesitysten kirjaukset. Työryhmä on tiedostanut myös valtionhallinnossa meneillään olevat monet kehittämishankkeet. Keskus- ja aluehallinnon virastaselvitys -hanke (VIRSU, Asettamispäätös VM040:00/2014) selvittää valtionhallinnon palvelurakenteiden uudistamista. Hankkeella on mahdollisesti vaikutuksia aluehallintovirastojen ja myös työsuojelun vastuualueiden organisointiin. Meneillään oleva aluehallintovirastojen hallinnollisten tehtävien kokoamisprojekti (HALKO) jatkuu vuoden 2014 loppuun asti, projektin väliraportti luovutettiin valtiovarainministeriölle 11.4.2014. HALKO-projektin alatyöryhmissä (henkilöstö-, viestintä-, yleishallinto-, tietoyksikkö- sekä toimitila- ja materiaalihallinto -työryhmät) ovat mukana edustajat myös työsuojelun vastuualueilta. Lisäksi työryhmä on tutustunut varatuomari Jukka Ahtelan sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta laatimaan raporttiin ”Työ hyväksi: sanoista tekoihin - tekemistä kaikille”. Työryhmän esitykset perustuvat nykyiseen työsuojeluhallintoa koskevaan lainsäädäntöön ja organisointiin.

Työryhmän esityksiin liittyy Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen edustajan Kirsi Häkkisen eriyvä mielipide.

Tampereella 30.9.2014

Jussi Murto

Reetta Aho

Kirsi Häkkinen

Anna Pärty

Ulla Reina-Knuutila

Jari Toivonen

Esko Väänänen

Tarja Nupponen

2 TYÖSUOJELUVIRANOMAISEN TOIMINTA

Työsuojeluviranomaisen tehtäviä Suomessa hoitavat aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet. Vastuualueita toimii Etelä-Suomen, Itä-Suomen, Lounais-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen toimivalta kattaa myös Lapin aluehallintoviraston alueen.

Työsuojelun vastuualueen ja siellä toimivien työsuojelutarkastajien toimivalta rajoittuu aluehallintoviraston maantieteelliselle alueelle, jos lainsäädännöllisesti ei muuta ole määritelty. Ne työsuojelun vastuualueen tehtävät, joihin ei liity toimivaltaa, voidaan sopimuksin järjestää myös muulla tavalla, kuin aluejaon mukaisesti.

2.1 ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

Tässä raportissa erikoistumistehtävällä tarkoitetaan sekä lainsäädäntöön perustuvaan toimivaltaan liittyviä valvontatehtäviä ja lupa-, ilmoitus- tai muiden vastaavien asioiden käsittelyä että tulossopimuksilla tai muilla tavoin sovittavia tehtäviä. Sopimuksilla voidaan määritellä tehtäviä, joihin ei liity toimivaltaa. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi erilaiset koordinointi-, suunnittelu ja neuvontatehtävät. Erikoistumistehtävät sisältävät myös työsuojelun vastuualueiden tukipalveluyksikön tehtävät.

2.2 ERIKOISTUMISTEHTÄVIEN ARVIOINTIPERUSTEISTA

Työryhmän asettamispäätöksessä todetaan, että työryhmän tavoitteena on vastuualueiden toiminnan ja resurssien käytön tehostaminen sekä työsuojeluvälvönnän laadun yhtenäistäminen. Tämä oli työryhmän työn keskeinen lähtökohta sekä nykyisiä erikoistumistehtäviä että esitettyjä uusia tehtäviä arvioitaessa.

Työryhmän työn aikana oli meneillään myös aluehallinnon uudistamiseen tähtääviä hankkeita, joilla saattaa olla vaikutuksia mm. työsuojelun vastuualueiden lukumäärään ja työsuojeluviranomaisen alueelliseen toimivaltaan. Tästä syystä ja koska työryhmän esityksiä on tarkoitus toteuttaa pääasiassa seuraavan runkokauden eli vuoden 2016 alusta, työryhmän näkemyksen mukaan uusina erikoistumistehtävinä toteutettaviksi soveltuvat parhaiten sellaiset tehtävät, joihin ei liity tarkastuksia ja sitä kautta alueellisen toimivallan käyttöä. Poikkeuksena tilanne, jossa on kyseessä työsuojeluviranomaiselle osoitettu uusi valvontatehtävä, joka eroaa perinteisen työsuojeluvälvönnän tehtävistä. Muita kuin tarkastustehtäviä ovat mm. erilaisten lupien käsittely, tiedottamiseen ja neuvontaan liittyvät tehtävät ja niiden toimialojen välvönnän koordinointi, joilla on selkeää koordinoinnin tarvetta.

Erikoistumistehtäviksi soveltuvien tehtävien arvioinnissa on tarkasteltu myös toiminnan volyymin suhteellisen pienet tehtäväkokonaisuudet soveltuvat keskitettäväksi tehtäviksi. Kokoamalla tehtäväkokonaisuuksia yhden vastuualueen hoidettavaksi voidaan varmistaa osaamisen säilyminen työsuojeluhallinnossa myös erikoisosaamista vaativissa tehtävissä. Tehtäväkokonaisuuksiin liittyvää tietoa on kuitenkin jatkossakin kaikilla vastuualueilla ja vastuualueiden välinen yhteistyö ja tiedonvaihto korostuvat tehtävien keskittämisen jälkeen. Resurssien käyttöä tehostaa myös se, että asioiden käsittelyyn liittyviä prosesseja ei tarvitse hallita kaikilla vastuualueilla. Työsuojeluun liittyvissä lupa-, ilmoitus- ja neuvontasioissa yhteydenottojen keskittäminen yhdelle työsuojelun vastuualueelle myös helpottaa

erityisesti usean vastuualueen alueella toimivien työnantajien toimintaa ja vähentää päällekkäistä työtä vastuualueilla.

Erikoistumistehtävien arvioinnissa työryhmä painotti ensisijaisesti edellä esitettyjä periaatteita ja taloudellisia tekijöitä. Tehtäviä keskittämällä päällekkäisistä tehtävistä vapautuvia resursseja voidaan kohdentaa työpaikkavalvontaan ja tukipalvelut saadaan paremmin kytkettyä valvontatehtävään. Tukipalvelutehtävien tasaamisessa eri vastuualueille on tuotu esille myös henkilöstön asemaan vaikuttavat tekijät. Työryhmä on esittänyt näkemyksessään vastuualueen, jolle tehtävä keskitetään. Työryhmä ei ota kantaa siihen, kuinka tehtävät vastuualueilla organisoidaan.

3 NYKYISET VALTAKUNNALLISET ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT, NIIDEN ARVIOINTI JA NIITÄ KOSKEVAT TYÖRYHMÄN EHDOTUKSET

3.1 LAINSÄÄDÄNTÖÖN PERUSTUVAT VALVONTATEHTÄVÄT

3.1.1 Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) valvonta

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (tilaaja-vastuulaki) tuli voimaan 1.1.2007. Tilaajavastuulain tarkoituksena on edistää yritysten välistä tasavertaista kilpailua ja työehtojen noudattamista. Lain mukaan työn tilaajalla, yrityksellä tai julkisoikeudellisella yhteisöllä on velvollisuus selvittää, että sen sopimuskumppanit täyttävät tietyt lakisääteiset velvoitteensa. Lailla pyritään torjumaan harmaata taloutta estämällä lain-vastaista työn hinnalla kilpailua.

Tilaajavastuulakia on sen voimaantulosta lähtien valvonut koko maan alueella yksi alueellinen viranomaisen, ensin Uudenmaan työsuojelupiiri ja 1.1.2010 alkaen Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue. Menettely perustui STM:n päätökseen (49/2007) ja myöhemmin STM:n asetukseen (930/2009). Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueella tilaajavastuutarkastajat ovat toimivaltaisia valvomaan myös muuta vastuualueen valvottavana olevaa lainsäädäntöä, mutta muiden vastuualueiden alueilla ainoastaan tilaajavastuulakia.

Tilaajavastuulakia valvovat tarkastajat työskentelevät Helsingin (14), Kemin (1), Kouvolan (1), Kuopion (2), Lappeenrannan (2), Oulun (2), Mikkelin (1), Tampereen (4), Turun (3) ja Vaasan (2) toimipisteissä. Tilaajavastuutarkastajavirkojen kokonaislukumäärä on yhteensä 32 (320 henkilötyökuukautta). Muun muassa virkavapaiden vuoksi käytettävissä on kuitenkin vuonna 2013 ollut vain noin 270 henkilötyökuukauden työpanos.

Keskeisenä perusteena lain valvonnan keskittämiseksi oli se, että kyseessä oli uusi laki, joka ei suoraan liity työsuojeluvalvontaan, eikä taustalla ollut aiempaa valvontakokemusta kyseessä olevasta asiasta. Valvonnan keskittämiseksi pyrittiin edistämään yhtenäisen valvontakäytännön muodostumista ja tilaajavastuutarkastajien ammattitaidon karttumista.

Tilaajavastuuvalvonta on perustunut pääasiassa viranomaisaloitteiseen valvontaan, jota on suoritettu vuosittain valittavissa hankkeissa. Tilaajavastuuvalvontaa on suoritettu paljon rakennustyömaille ja erityisesti tarkastuksia kohdennetaan rakennustyömaille havaittaviin aliurakointiketjuihin. Suurilla työmaille havaitut urakkaketjut voivat olla erittäin pitkiä ja niissä on esiintynyt eri alueiden ja usein myös ulkomaalaisia yrityksiä. Valtakunnallinen toimivalta on mahdollistanut tilaajavastuutarkastajille esimerkiksi rakennustyömaalla havaittujen urakkaketjujen kokonaisvaltaisen tarkastamisen.

Työryhmän näkemys

Tilajavastuuvälvönnän nykyinen organisointi on mahdollistanut viranomaisyhteistyön kehittämisen valtakunnallisella tasolla. Yhteistarkastusten suunnittelu ja toteutus esimerkiksi verohallinnon, Eläketurvakeskuksen ja poliisin kanssa on ollut toimivaa.

Tilajavastuulain valvonnassa tehdyt valvontalinjaukset ja hallinnolliset laiminlyöntimaksupäätökset ovat myös lähes poikkeuksetta pysyneet ennallaan eri oikeusasteissa maksun saaneiden tilajayritysten valitettua vastuualueen päätöksistä hallinto-oikeuksiin sekä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Työryhmän näkemyksen mukaan tilajavastuuvälvönnä toimii pääsääntöisesti hyvin nykyisenä keskittettynä ratkaisuna. Toiminnan keskittäminen yhteen virastoon on edistänyt mm. resurssien joustavaa käyttöä, tarvittavan osaamisen pitkäjänteistä kehittämistä sekä valvontalinjausten yhdenmukaisuuden muodostumista hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Keskittämisen keskeisimpänä haasteena on koettu tilajavastuutarkastajien toimivallan puute muissa kuin tilajavastuulakiin liittyvissä asioissa Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimialueen ulkopuolella. Myös tilajavastuu- ja työsuojelutarkastusten ajankohtien yhteensovittamisessa on havaittu ongelmia tilajavastuutarkastajien toimiessa oman sijoitusvastuualueensa rajojen ulkopuolella. Vera valvonta -tietojärjestelmä tulee helpottamaan tilannetta. Tiedonvaihtoa tulee kuitenkin jatkossa parantaa.

Työryhmä toteaa, että tehtävä sopii edelleen keskittäväksi.

Lisäksi työryhmä suosittelee tehtävän laajuudesta johtuen ulkopuolisen arvioinnin toteutusta keskitetyn valvonnän hyödyistä ja haasteista.

3.1.2 Rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonta

9.2.2005 alkaen on Etelä Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (vuoteen 2009 saakka Uudenmaan työsuojelupiiri) valvonut ko. työpaikkojen työsuojelua. Valvonta perustuu STM:n asetukseen (930/2009).

Valvonta kohdistuu rautatieliikenteen kaluston mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvontaan. Rautatieliikenteen kaluston mukana liikkuu VR Group:n työntekijöiden lisäksi AVECRA:n ravintolahenkilöstöä sekä Helsingin seudun liikennelaitoksen lipuntarkastajia. Valvontatehtävään on käytetty noin 1 henkilötyökuukauden työpanos.

Tarkastuksilla on käsitelty mm. väkivallan uhan, työajan ja työtapaturmien torjunnan hallintaa, juna- ja vaunukaluston ergonomiaa (työasennot, hallintalaitteiden sijoittelu, merkinnät), työn henkistä kuormittavuutta (kiire, työn määrä, pakkotahtisuus, vuorotyö) sekä liikkumisturvallisuutta (kulkureitit kalustoon). Viranomaisohjausta on annettu puutteista ja kehittämiskohteista hankesuunnitelman linjausten mukaisesti.

Työryhmän näkemys

Valvonnän keskittäminen on selkeyttänyt eri vastuualueiden alueilla liikkuvan rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työpaikkojen valvontaa. Työturvallisuuden hallinta-

järjestelmiin ja työoloihin kohdistuneilla, ympäri valtakuntaa tehdyillä valvontatoimilla on saatu kokonaisvaltainen käsitys valvonnan kohteena olevien työpaikkojen työturvallisuuden tasosta. Pitkät välimatkat työsuojelun vastuualeen toimipaikoista ovat asettaneet haasteita käytännön valvonnan toteutukselle.

Työryhmän näkemyksen mukaan valvontatehtävä on volyymiltaan suhteellisen pieni. VR-yhtymän tilanne on oleellisesti muuttunut siitä tilanteesta, kun ratkaisu valvonnan keskittämisestä tehtiin, eikä kaikki kalusto enää käy Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella. Myös vastuualueiden välinen tiedonkulku on oleellisesti parantunut Vera valvonta -tietojärjestelmän myötä.

Työryhmän näkemys on, että rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvontaa tekee Pohjois-Suomen aluehallintovirasto omalla toimialueellaan ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto muualla Suomessa. Näin kaikki liikkuva kalusto pysyy valvonnan piirissä, mutta vältetään tarkastajien ylimääräistä matkustamista. Vastuualueiden tulee koordinoida tarkastukset siten, että tarkastusote on yhtenäinen, eikä päällekkäisiä tarkastuksia tehdä.

3.1.3 Sisävesiliikenteen ja siihen liittyvän ahtaustoiminnan työpaikkojen työsuojeluvalvonta

Valvonta perustuu STM:n asetukseen (930/2009). Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue vastaa valvonnasta omalla toimialueellaan ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue muussa Suomessa.

Viranomaisaloitteisena valvontana on tarkastettu ne sisävesiliikenteen alukset, jotka ovat kokoluokaltaan 200-500 gt (Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimesta noin 20 kpl, Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimialueen sisävesillä ei saatavan tiedon mukaan ole tämän kokoluokan aluksia ole) kolmen vuoden välein ja kokoluokaltaan alle 200 gt:n alukset (Etelä-Suomen aluehallintoviraston toimesta noin 190 ja Pohjois-Suomen aluehallintoviraston toimesta noin 10 kappaletta) hankesuunnitelman mukaan. Saimaan alueella on tarkastettu kansainvälisessä liikenteessä olevat Suomeen rekisteröidyt alukset MLC2006-sopimuksen mukaan säännöllisesti aluksen turvakirjan voimassaolon edellytyksenä. Lisäksi on tarkastettu pelastuslaitosten ja viranomaisten käytössä olevia aluksia harkinnan mukaan.

Tarkastuksiin on käytetty noin 1,5 henkilötyökuukauden (Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 1 htkk ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa 0,5 htkk) työpanos. Resurssina tehtävään on kohdistettu purjehduskauden aikana Etelä-Suomen aluehallintovirastossa osa kolmen tarkastajan työajasta, joista yksi tarkastaja on ollut sijoitettuna Kouvolaan ja kaksi tarkastajaa Helsinkiin sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa osa yhden tarkastajan työajasta. Lisäksi valvontaa on kohdistettu satama- ja ahtausrityksiin.

Käyttöönotto- ja asuntotarkastukset on tehty laivanisännän pyynnöstä uusille aluksille tai mikäli olosuhteet aluksella ovat muuttuneet esim. muutostöiden johdosta. Tarkastusten pääpaino on ollut työympäristöön ja työolosuhteisiin sekä työturvallisuuteen liittyvissä asioissa.

Sisävesisatamien ja niissä toimivien ahtausritysten valvontaa on tehty työpaikoilla alusvalvontaan liittyen, tarkastusten kohdistuessa työympäristöön ja koneturvallisuuteen sekä henkilöstön osaamiseen ja yhteisen työpaikan määräysten tunnistamiseen hankesuunnitelman puitteissa. Tarvittaessa on tehty yhteistyötä markkinavalvonnan ja ulkomaalaisvalvonnan kanssa.

Vakavien tapaturmien tutkinta ja asiakasaloitteiset tarkastukset on tehty saatujen ilmoitusten mukaan.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan nykyinen käytäntö, jossa kaksi vastuualuetta vastaa tarkastuksista sisävesiliikenteessä ja siihen liittyvässä ahtaustoiminnassa, on toimiva. Työryhmä toteaa, että tehtävä on erityisosaamista vaativa ja sopii edelleen keskitettäväksi.

3.2 MUUT LAINSÄÄDÄNTÖÖN PERUSTUVAT ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

Luvussa käsitellään erikoistumistehtävät, jotka koskevat panostajan pätevyyskirjan myöntämistä, ulkomaalaisten tutkintojen pätevyysien hyväksymistä sekä lausunnon antamista aluksen miehityksestä.

3.2.1 Panostajan pätevyyskirjan myöntäminen

Pätevyyskirjan myöntäminen perustuu panostajalain (219/2000) 2 §:ään.

Valtakunnalliset panostajaluvat käsitellään ja myönnetään määräaikaisena Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastossa. Panostajalupahakemuksia on käsitelty vuosittain 600–750 kappaletta. Käsittelijät vastaavat panostajakoulutukseen, työn suorittamiseen, oikeuksiin ja säädöksen tulkintaan liittyviin kysymyksiin, joilla on usein yhteys myös panostajakurssien opetuksen sisältöön. Lupakäsittelijä on jäsenenä STM:n alaisuudessa toimivassa panostajakoulutuslautakunnassa.

Panostajalupia on valmistellut kaksi henkilöä ja valmisteluun on kulunut noin 18 henkilötyökuukauden työpanos. Lisäksi lupien ratkaisijan työpanos on ollut noin 2 henkilötyökuukautta. Vuoden 2014 alusta lähtien resurssitarve on kasvanut merkittävästi johtuen aluehallintoviraston laskutusprosessin muutoksesta.

Lupien ratkaisussa tarvitaan tietoa työn suorittamisesta riittävän työkokemuksen arvioinnissa, mikä linkittyy myös työsuojeluvonnassa kertyvään kokemukseen tai muutoin tietoon työn suorittamisesta eri tilanteissa.

Panostajalupien käsittelyä varten Sisä-Suomen poliisilaitokselta pyydetään hakijoista turvaselvitykset, joiden perusteella tarvittaessa otetaan yhteyttä myös hakijan kotikunnan mukaiseen alueelliseen poliisilaitokseen lisätietojen saamiseksi. Poliisilta tulee pyyntöjä tarkastella yksittäisten henkilöiden luvan voimassaoloa. Ulkomaalaisten työntekijöiden osalta toimitaan tiiviissä yhteistyössä suojelupoliisin kanssa taustojen selvittämiseksi.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan keskittämisen merkittävänä hyötynä ovat lupien antamisen yhdenmukaiset perusteet, lupaprosessin kehittäminen ja tiivis yhteistyö alan muiden toimijoiden, erityisesti poliisin, kanssa. Työryhmä toteaa, että tehtävä sopii edelleen keskitettäväksi.

3.2.2 Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen pätevyudeksi rakennustyötä tekevälle sukeltajalle

Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen perustuu valtioneuvoston asetukseen rakennustyötä tekevän sukeltajan pätevyydestä ja turvallisuussuunnitelmasta (1088/2011).

Ulkomailla suoritettujen tutkintojen kelpoisuudesta tehtyjen hakemusten käsittely on määrätty Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtäväksi. Hakemuksia on vuosittain käsitelty muutamia kappaleita.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävä on volyymiltaan pieni ja erikoisosaamista vaativa, joten nykyinen keskitetty ratkaisu edistää yhdenmukaista käsittelyä. Yksi yhteydenottoaika on myös viestinnällisesti selkeä ratkaisu. Työryhmä toteaa, että tehtävä sopii edelleen keskitettäväksi.

3.2.3 Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun asetuksen 14 §:n pätevyudeksi

Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen perustuu STM asetuksen eräiden työsuojelun vastuualueiden toimialueista (930/2009) 2 §:ään ja koskee nosturinkuljettajien (ajoneuvo-, torni-, kuormausnosturi) pätevyyttä. Ulkomailla suoritettujen tutkintojen kelpoisuudesta tehtyjen hakemusten käsittely on määrätty Etelä-Suomen aluehallintoviraston tehtäväksi. Yhteydenottoja menettelystä on tullut vuosittain muutamia.

Tavallisesti yritys on hakenut työntekijälle lupaa kuljettaa/ajaa nosturia Suomessa. Työsuojelun vastuualueelle saapuneessa hakemuksessa on yleensä ollut todistus EU-maassa suoritetusta nosturin kuljettajatutkinnosta, jonka sisällöstä ei ole mitään tietoa. Myöskään hakemuksessa ei ole tullut esille henkilön työkokemus ja kuinka paljon nosturia on ajettu. Hakemuksista ja niissä olevissa liitteissä ei ole selkeästi esillä suoritettujen tutkintojen sisältöä. Kurssit ovat usein olleet lyhyitä kestäen kahdesta päivästä yhteen viikkoon. Ongelmaksi hakuprosessissa on muodostunut kireä aikataulu, tutkinnon sisällön selvittely ja työhistorian selvittely. Hakemuksia ei ole tehty riittävän ajoissa, vaan ne ovat saapuneet juuri ennen suunniteltujen töiden aloitusta. Edellä mainituista syistä johtuen tutkinnon vastaavuuden arviointi on ollut erittäin vaikeaa ja hakijoille on suositeltu osatutkinnon suorittamista näyttökokeen avulla tai ajoneuvonostureiden osalta mahdollisesti työpaikkakohtaisen luvan (aiemman poikkeusluvan) hakemista. Tästä johtuen hakemuksia ei ole tullut käsiteltäväksi viime vuosina lainkaan.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävä on volyymiltaan pieni ja erikoisosaamista vaativa, joten nykyinen keskitetty ratkaisu edistää yhdenmukaista käsittelyä. Yksi yhteydenottoaika on myös viestinnällisesti selkeä ratkaisu. Työryhmä toteaa, että tehtävä sopii edelleen keskitettäväksi.

Ulkomaalaisten tutkintojen ja muutoin hankitun pätevyyden yhdenmukaisten hyväksymisperusteiden edistämiseksi työryhmä ehdottaa tehtävän yhdistämistä kappaleessa 4.1.4 käsiteltävään poikkeusluvan nosturin kuljettajan pätevyydestä (VNa työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta 403/2008, 14 §) käsittelyyn.

3.2.4 Lausunto aluksen miehityksestä

Lausunto perustuu lain laivaväestä ja turvallisuusjohtamisesta (1687/2009) 6 §:n 3 momenttiin. Lausunnon antaminen on keskitetty sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (930/2009).

Liikenteen turvallisuusvirasto on pyytänyt vuosittain Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta noin 130 lausuntoa alusten miehityksestä. Lausuntoa ei pyydetä huvi-, perinne- ja kalastusalusten miehityksestä.

Lausunnot ovat perustuneet tapauskohtaisesti yleisiin linjauksiin, yhtiön muiden samanlaisten alusten miehitykseen, muiden yhtiöiden samankaltaisten alusten miehitykseen sekä hakemuksessa esitettyihin selvityksiin turvallisuusjohtamisjärjestelmästä ja vahdinpidosta. Tarvittaessa lausunnon antaja on pyytänyt lisäselvityksiä hakijalta ja neuvotellut Liikenteen turvallisuusviraston hakemuksen käsittelijän kanssa. Tarvittaessa alukselle on tehty työsuojelutarkastus ennen lausunnon antamista. Miehityksen riittävyttä on seurattu jatkuvasti viranomaisaloitteen valvonnan yhteydessä.

Lausunto on pyritty antamaan viikon sisällä sen saapumisesta. Vuosittain on käsitelty joitakin kiireellisiä hakemuksia ja niihin on pyritty vastaamaan välittömästi.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävä on erikoisosaamista vaativa, joten keskittäminen yhdelle vastuualueelle varmistaa lausuntojen tasalaatuisuuden. Keskittäminen myös selkeyttää yhteistyötä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa.

Työryhmän toteaa, että keskitetty ratkaisu on edelleen perusteltu.

3.3 ERIKSEEN SOVITUT TEHTÄVÄT

Luvussa käsitellään ne erikoistumistehtävät, joihin ei liity toimivaltaa.

3.3.1 Maatalousalan valvonnan koordinointi

Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue koordinoi sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston kanssa tehdyn tulossopimuksen mukaisesti maatalousalan valvontaa. Sopimus koskee vuotta 2014.

Vastuualue on ilmoittanut käyttävänsä kokonaisuuden koordinointiin 2 henkilötyökuukautta, johon vastuualue on saanut noin 20 000 € suuruisen erillismäärärahan. Valvontaan käytettävä resurssi on vuonna 2014 yhteensä koko maassa 22–23 (ISAVI 5htkk, LSSAVI 1 htkk, ESAVI 10 htkk, LSAVI 2–3 htkk, PSAVI 4 htkk) henkilötyökuukautta.

Vastuualueen laatiman suunnitelman mukaan koordinointi tarkoittaa maatalousalan valtakunnallista sidosryhmäyhteistyötä, viestintää ja tiedotusta sekä osallistumista valvonnan koulutuksen, suunnitteluun ja valvonnan ohjeistuksen laadintaan. Sidosryhmäyhteistyön ja viestinnän osalta keskeistä on sidosryhmiltä saatavien tietojen hyödyntäminen valvontatoiminnassa ja toiminnan kehittämisessä sekä yhteistyön ja tiedonvaihdon edistäminen alan toimijoiden kesken.

Tarkastustoiminnan valtakunnalliseksi yhdenmukaistamiseksi vastuualue laatii esityksen maatalousalan valvonnan yhteisistä toimintamalleista huomioiden mahdollisuuksien mukaan sidosryhmien esityksiä ja työsuojelun vastuualueiden näkemyksiä. Osaamisen kehittämiseksi ja koulutuksen vahvistamiseksi vastuualue kartoittaa henkilöstön koulutustarpeet sekä tekee esitykset koulutus- ja kehittämiskohteista.

Koordinoinnin toimenpiteet ja tavoitteet vuodelle 2014 ovat vastuualueiden välisen yhteistyön suunnittelu ja käynnistäminen, sidosryhmäyhteistyön käynnistäminen, valvonnan yhteisten pelisääntöjen suunnittelun aloittaminen sekä koulutuksen kehittämisen ja suunnittelun aloittaminen.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan koordinoititehtävälle on tarvetta. Toiminnasta ei ennen seuraavan tulossopimuksen laadintaa ehditä saada kovin konkreettisia kokemuksia, mutta koordinoititehtävä on syytä ottaa mukaan myös seuraavalle tulossopimuskierrokselle.

3.3.2 Kaivostoiminnan valvonnan koordinointi

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue koordinoi sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston kanssa tehdyn tulossopimuksen mukaisesti kaivosalan valvontaa. Sopimus koskee vuotta 2014.

Vastuualue on ilmoittanut käyttävänsä kokonaisuuden koordinointiin 2,5 henkilötyökuukautta. Valvontaan käytettävä resurssi koko maassa vuonna 2014 on yhteensä 8,3 (ISAVI 3htkk, LSSAVI 0 htkk, ESAVI 0, LSAVI 0,3 htkk, PSAVI 5 htkk) henkilötyökuukautta.

Vastuualue on toimittanut ministeriölle suunnitelman, jonka mukaan koordinointi tarkoittaa kaivosalan valtakunnallista sidosryhmäyhteistyötä, viestintää ja tiedotusta sekä valvonnan koulutuksen suunnitteluun ja valvonnan ohjeistukseen osallistumista. Vastuualueet tuottavat ympäristöanalyysin omista kaivosalan valvontakohteistaan. Tavoitteena on yhteinen valtakunnallinen kaivosalan valvontasuunnitelma.

Vastuualue suunnittelee eri vastuualueiden välisen yhteistyön. Vastuualueella toimivan koordinaattorin tehtäviin kuuluu sisällön (kokouksen ideoiden, ehdotusten ja päätösten valmistelun) ja prosessin (miten ihmiset työskentelevät yhdessä) hallinta.

Kaivostoiminnan valvonnan koordinoinnin tavoitteena on eri vastuualueiden yhteistyön käynnistäminen. Toimintavuoden aikana kerätään tietoa vastuualueen valvontakäytännöistä sekä alan toimintaympäristöstä. Keskeiset valvonnan koordinaation tuotokset ja tähän mennessä suunnitellut toimenpiteet vuodelle 2014 ovat:

- Vastuualueiden välisen yhteistyön suunnittelu ja käynnistäminen on aloitettu pyytämällä muita työsuojelun vastuualueita nimeämään kesäkuun 2014 aikana yhteishenkilönsä kaivosalan valvonnan yhteistyöryhmään.
- Kaivosalan tulevan kehityksen, tehtyjen havaintojen ja tunnistettujen erityispiirteiden pohjalta yhteenvetona tehdään luonnos valtakunnallisesta kaivosalan ympäristöanalyysistä.
- Veran tarkastettavat asiat kaivostarkastuksiin liittyen luonnostellaan ja luodaan mallivelvoitteet.
- Kaivosalan valtakunnallisen valvontasuunnitelman pohjaksi laaditaan esiselvitys.

- PSAVIN työsuojelun vastuualueen edustaja osallistuu tunnistettujen sidosryhmien järjestämiin kokouksiin, työpajoihin ja tapahtumiin, kun ne palvelevat työsuojeluviranomaisen tehtäviä.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan koordinoititehtävälle on tarvetta. Toiminnasta ei ennen seuraavan tulossopimuksen laadintaa ehditä saada konkreettisia kokemuksia, mutta koordinoititehtävä on syytä ottaa mukaan myös seuraavalle tulossopimuskierrökselle.

3.3.3 MLC-sopimukseen liittyvä yhteydenottopiste

MLC-sopimus on ILO:n merityötä koskeva yleissopimus. Johtajakokouksessa 28.8.2013 päätettiin, että Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue toimii ulkomaisilta viranomaisilta tulevien, MLC-sopimukseen liittyvien, tiedustelujen yhteydenottopisteenä. Tehtävään ei liity toimivaltaa, vaan toimivaltaa edellyttävät tiedustelut ohjataan edelleen toimivaltaiselle työsuojelun vastuualueelle.

Ulkomaisilta viranomaisilta tulleiden yhteydenottojen määrä on ollut vähäinen. Vuoden 2014 toukokuuhun mennessä oli tullut yksi yhteydenotto.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan yhteydenottopisteenä toimiminen sopii edelleen keskitettäväksi yhden vastuualueen tehtäväksi. Tehtävä tulee jatkossa kirjata tulossopimukseen.

3.4 TUKIPALVELUYKSIKKÖÖN SIOITETUT ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

3.4.1 Tukipalvelutehtävien kehittyminen

Työsuojeluhallinnon tukipalveluiden tuottamisessa on ollut työsuojeluhallinnon historiassa erilaisia vaiheita. Työsuojeluhallinnon siirtyessä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle vuonna 1997 perustettiin erillinen tukipalveluyksikkö. Sinne on siirretty useaan otteeseen eri toimintoja niiden hoitamiseen liittyvine virkoineen sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tukipalveluyksikön (jäljempänä Tupa) tehtävät keskittyivät aluksi talous- ja henkilöstöhallintoon sekä tietojärjestelmiin liittyviin tehtäviin. Viestintä- ja julkaisutoiminta siirrettiin vuonna 2005 sosiaali- ja terveysministeriöstä tukipalveluyksikköön. Koulutustehtävät siirtyivät tukipalveluyksikön hoidettavaksi vuonna 2008.

Aluehallintouudistuksen yhteydessä vuonna 2010 talous- ja henkilöstöhallintotehtävät siirtyivät Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukseen Palkeisiin ja tehtäviä hoitaneet henkilöt siirtyivät erilaisten vaiheiden jälkeen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen palvelukseen. Samassa yhteydessä tietojärjestelmähenkilöstö siirtyi aluehallinnon tietohallintopalveluyksikköön Ahtiin.

Tupan tehtävänä on vastata työsuojelun vastuualueiden yhteisistä, työsuojeluvalvontaan liittyvistä viestinnän, koulutuksen ja operatiivisten tietojärjestelmien tehtävistä. Tukipalveluiden keskeinen tavoite on tukea ja edistää työsuojeluvalvonnan tavoitteiden toteutumista.

Tukipalvelutoiminnan kehittämiseksi on valtion tulo- ja menoarviossa jo vuodelle 2014 ole-massa seuraava kirjaus: Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen yhteydessä toimivan vastuualueiden yhteisen tukipalveluyksikön toiminta organisoidaan uudelleen vuoden 2014 alusta alkaen.

Vuoden 2015 tulo- ja menoarvioesitykseen on esitetty erikoistumistehtäviin liittyvänä kirjaus-ta, jonka mukaan yhteiset valtakunnalliset tehtävät mukaan lukien työsuojelun vastuualueiden tukipalveluyksikön tehtävät on tasattu ja organisoitu työsuojelun vastuualueiden kesken niin, että ne tukevat tehokkaasti valvontatoimintaa.

Lisäksi Tupaan koottujen tehtävien vastuuttaminen eri vastuualueille sisältyy työmarkkina-keskusjärjestöjen ehdotuksiin työsuojelun aluehallinnon uudistamisesta (liite 1).

3.4.2 Tukipalveluiden nykyinen toiminta ja resurssit, niiden arviointi ja kehittämissuhteet

Nykyisen tukipalveluyksikön toiminta perustuu sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen (930/2009). Tukipalveluyksikkö toimii tällä hetkellä organisatorisesti Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen toimintayksikkönä, mutta sen toiminta on valta-kunnallista ja sen resurssit ovat aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden yhteisiä. Tukipalveluyksikköön on sijoitettu työsuojelun vastuualueiden yhteisiä henkilöresursseja, vuonna 2013 käytössä oli yhteensä 14,8 henkilötyövuotta.

Määrärahoja tukipalveluyksikölle on myönnetty työsuojelun vastuualueiden momentilta vuo-deksi 2014 yhteensä 1 405 000 euroa. Määrärahasta on kohdennettu erikseen 450 000 euroa Valtimo- hankkeeseen, 335 000 euroa muihin tietojärjestelmiin ja 30 000 euroa julkaisutoi-mintaan. Muilta osin tukipalveluyksikön resursseja ei vuoden 2014 osalta ole tarkasteltu toi-minnoittain. Vuoden 2015 osalta määräraha on talousarvioesityksessä jaettu toiminnoittain. Vuoden 2015 määrärahaesitys on 1 160 000 euroa. Määrärahasta on osoitettu koulutukselle 230 000 euroa, tietojärjestelmille 530 000 euroa, viestinnälle 340 000 euroa ja perusresurssiin (mm. esimiestehtävät) 60 000 euroa. Määrärahat sisältävät palkkakulujen lisäksi myös muut tukipalveluihin liittyvät kulut, kuten tietojärjestelmien, julkaisutuotannon ja koulutuksen jär-jestämiseen liittyvät kulut. Määräraha ei sisällä toimitilakustannuksia. Vuoden 2016 määrä-rahajakoon ministeriö tekee tarvittavat uudelleen organisoinnista aiheutuvat muutokset.

Seuraavassa on esitetty tukipalveluyksikön tehtävien keskeiset sisällöt ja resurssit, niiden toteutumisen arviointi sekä työryhmän näkemys ko. tehtävälueen kehittämiseksi.

Johtaminen

Nykyinen toiminta ja resurssit

Tupan esimies vastaa yksikön hallinnollisen esimiehen tehtävistä sekä Tupan toimintojen substanssijohtamisesta. Esimies toimii pääasiassa yhden toimin-nan osa-alueen asiantuntijajohtajana. Johtamiseen on tällä hetkellä käytet-tävissä 0,8 henkilötyövuoden työpanos.

Tupan toimintaa ohjaavina johtokuntina toimivat sosiaali- ja terveysminis-teriön asettamat viestinnän, koulutuksen ja tietojärjestelmien koordinaatio-ryhmät. Koordinaatioryhmissä on jäsenet ja varajäsenet kaikilta vastuualueilta sekä sosiaali- ja terveysministeriöstä. Johtokuntien tehtävänä on vastata Tupan toimintojen strategisesta johtamisesta. Vastuualueiden näkemykset ja tarpeet välittyvät tukipalveluyksikköön pääasiassa johtokuntien kautta, joten

niiden toiminta on ajoittain ollut myös operationaalista. Vastuu yksikön toiminnan operationaalisesta johtamisesta on kuitenkin Tupan esimiehellä ja viime kädessä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen johtajalla. Tupan esimies on mukana kaikissa kolmessa johtokunnassa, lisäksi johtokuntien sihteereinä toimivat Tupassa työskentelevät ao. substanssi alueiden asiantuntijat.

Toiminnan arviointi

Tukipalveluyksikön operationaalinen johtaminen ei ole kaikilta osin ollut toimivaa. Tämä on näkynyt mm. johtokuntien linjausten ja toimeksiantojen toimeenpanon viivästymisinä tai sovitusta poikkeavina toteutuksina. Seurauksena tästä on ollut, että johtokuntien jäsenet ovat asioiden toimeenpanon toteutumiseksi tehneet tukipalveluhenkilöstön tehtäviä lähinnä viestintäasioissa.

Johtokuntina toimivien koordinaatioryhmien rooli oli toiminnan alussa epäselvä. Johtokuntien tehtävät ja toimivaltuudet oli määritelty liian yleisellä tasolla suhteessa tukipalveluyksikköön ja hallinnolliseen organisaatioon. Johtokuntien toiminta on käytännön myötä muotoutunut vähitellen toimivammaksi. Nykyisten koordinaatioryhmien palautteen mukaan johtokuntamallia on mahdollista käyttää tukipalveluyksikön johtamiseen.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tukipalveluiden johtamissuhteet on selkiytettävä ja johtamisosaaminen on varmistettava. Tukipalveluihin käytävissä olevien resurssien käyttöä on tehostettava sekä toiminnan sisältöä, laatua ja tehokkuutta on parannettava.

Tukipalvelut tulee linkittää kiinteämmin työsuojeluvalvonnan substanssiin. Työryhmän näkemyksen mukaan tukipalvelutehtävät (viestintä, koulutus, tietojärjestelmät) voidaan hajauttaa eri vastuualueille. Hajauttaminen vahvistaa oleellisesti tukipalvelun mahdollisuutta tukea valvonnan substanssia. Tehtävää hoitava vastuualue vastaa ko. tukipalvelukokonaisuuden substanssi- ja henkilöstöjohtamisesta. Kuhunkin tehtäväalueeseen saadaan esitetyllä organisoimalla selkeä ohjaussuhde ja myös riittävä substanssiosaaminen esimiestyöhön sekä kuhunkin tehtäväalueeseen.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto toi esille, että Tupan tehtävien hajauttamisen vaikutuksia ei ole kattavasti arvioitu ja varmistettu, että toiminnan laatu ja tehokkuus paranisivat esitetyn uudelleenorganisoinnin jälkeen.

Työsuojeluosaston ja työsuojelun vastuualueiden johdon yhteisissä määrämuotoisissa tapaamisissa hyväksytään tehtäväalueiden toimintasuunnitelmat ja muut toiminnan kannalta oleelliset linjaukset. Edellä mainitut toimintasuunnitelmat ja linjaukset valmistellaan yhteistyössä kaikkien vastuualueiden kesken. Työryhmän näkemyksen mukaan ko. tehtäväalueiden johtokuntien toiminta ei ole enää tarpeen hajautetussa mallissa, joten viestinnän, koulutuksen ja tietojärjestelmien koordinaatioryhmät voidaan lakkauttaa vuoden 2015 lopussa.

Viestintä

Nykyinen toiminta ja resurssit

Tupan tehtävänä on vastata työsuojelun vastuualueiden yhteisestä valtakunnallisesta ulkoisesta ja sisäisestä viestinnästä. Tehtävä sisältää medialle, suu-
relle yleisölle, työpaikoille, sidosryhmille sekä työsuojeluhallinnon omalle
henkilöstölle suunnatun yhteisen viestinnän. Viestinnän aiheina ovat esi-
merkiksi valtakunnallisten valvontahankkeiden teemat ja vuosittain saman-
kaltaisina toistuvat kausiluontoiset työsuojeluaiheet.

Käytettävissä oleva 6,5 henkilötyövuoden kokonaisresurssi jakautuu viestinnän tehtäviin seuraavasti:

- työsuojelun verkkopalvelu www.tyosuojelu.fi, 1,5 htv
 - verkkopalvelun uudistaminen 1 htv
 - nykyisen tyosuojelu.fi -verkkosivuston ylläpito, 0,5 htv
(määräaikainen resurssi 30.4.2014 asti)
- valtakunnallinen ulkoinen viestintä (media- ja työpaikkatiedotteet) 1 htv
- sisäinen viestintä (Ts-nyt, Tsnet) sekä uusien julkaisuiden tuotanto 1 htv
- työsuojelunäyttely 2 htv
- julkaisumyynti ja julkaisujen päivitysten koordinointi 1 htv

Ulkoisen viestinnän tärkein kanava on verkkopalvelu www.tyosuojelu.fi.
Verkkopalvelun uudistuu kevääseen 2015 mennessä. Vuonna 2013 verkko-
palvelun etusivun Uutisia-palstalla julkaistiin 48 uutista sekä Ajankohtaista ja
tapahtumia -palstalla 17 ajankohtaisnostoa. Kaikkiaan sivustolle kohdistui yli
miljoona vierailua ja sivuilla oli yli erillistä 670 000 kävijää.

Medialle ja työpaikoille suunnattuja tiedotteita Tupassa tehtiin vuonna 2013
yhteensä 20, joista 18 oli mediatiedotetta ja 2 työpaikkatiedotetta.

Sisäisen viestinnän välineenä on neljä kertaa vuodessa ilmestyvä henkilöstö ja
sidosryhmälehti Ts-nyt. Lehden painos on 1 000 kappaletta, joista noin 300
jaetaan sidosryhmille ja muille ulkopuolisille tahoille. Työsuojeluhallinnon
vuosikertomus tehdään Tupan ja työsuojeluosaston yhteistyönä. Yhteisen si-
säisen viestinnän välineenä on myös työsuojeluhallinnon yhteinen intranet
Tsnet, joka sisältää yhteisten osioiden lisäksi vastuualueiden omat osiot. Vas-
tuu yhteisten osioiden sisällöstä on pääasiassa Tupalla, joka myös hallinnoi
Tsnetin käyttäjäoikeuksia.

Työsuojelunäyttely ja työsuojeluhallinnon julkaisutuotanto kuuluvat myös
Tupan viestintäkokonaisuuteen. Työsuojelunäyttelyn toiminta perustuu Kan-
sainvälisen työjärjestön ILO:n sopimuksen nro 81 suosituksiin. Työsuojelu-
näyttelyn toimipisteet sijaitsivat aikaisemmin Tampereella, Oulussa ja Lap-
peenrannassa. Tällä hetkellä toiminnassa on Tampereen toimipiste. Vuonna
2013 työsuojelunäyttely osallistui seitsemään messu- tai seminaaritapahtu-
maan ja näyttelyssä vieraili yhteensä 190 ryhmää. Vierailijaryhmistä suurin
osa, noin 70 prosenttia, tulee Tampereen alueelta ja noin 30 prosenttia muual-
ta Suomesta. Pääosa vierailijoista, lähes 80 prosenttia, on opiskelijoita ja loput
20 prosenttia työpaikoilta. Toimialoista terveys- ja sosiaaliala on selvästi suu-
rin, yli 36 prosenttia ryhmistä edusti sitä.

Työsuojeluhallinnolla on noin 40 erilaista painettua julkaisua, joita käytetään
tarkastustoiminnan tukena. Julkaisut ovat tilattavissa työsuojeluhallinnon

verkkokaupan kautta. Julkaisuja jaetaan myös tarkastuksilla ja työsuojelunäyttelyn tilaisuuksissa.

Johtokunta ei pääsääntöisesti osallistu viestinnän sisältöjen tuotantoon tai muuhun operationaaliseen toimintaan.

Toiminnan arviointi

Viestinnän osalta työryhmä toteaa, että työsuojeluhallinnolla on käytettävissään runsaasti viestintäresursseja. Tukipalveluyksikön resurssien lisäksi jokaisella työsuojelun vastuualueella on joko oman toimen ohella tai päätoimiosena viestintätehtävissä toimivia henkilöitä. Nämä henkilöt muodostavat työsuojelun vastuualueiden viestintäverkoston. Sosiaali- ja terveysministeriön viestintäyksikössä on työsuojeluosaston viestintään nimetty vastuutiedottaja. Työsuojeluhallinnon viestintäresurssien lisäksi jokaisessa aluehallintovirastossa on viestintäresursseja. Työsuojelun viestintä on kuitenkin itsenäistä ja riippumatonta aluehallintovirastoista. Aluehallintoviraston viestintäpalvelut ovat tarjonneet toimivan jakelukanavan työsuojelun tiedotteille.

Suhteessa tukipalveluyksikössä käytettävissä oleviin viestinnän resursseihin toiminta ei ole kaikilta osin ollut niin tehokasta ja tuloksellista kuin johtokunta ja toiminnalle sovitut tulostavoitteet ovat edellyttäneet. Tällä hetkellä toiminnan volyymi, laatu ja osaaminen eivät kaikkien viestinnän tehtävien osalta ole tasapainossa.

Viestinnässä verkkoviestinnän merkitys kasvaa jatkuvasti. Työsuojeluhallinnon verkkopalvelun uudistamisprojekti etenee hyvin ja suunnitellusti. Jatkossa on varmistettava riittävä osaaminen ja resurssit verkkopalvelun ylläpitoon.

Tupan laatimien valtakunnallisten yhteisten media- ja työpaikkatiedotteiden määrät ovat olleet varsin alhaisia ottaen huomioon myös tekstisisällön toistettavuus esimerkiksi kausitiedotteissa. Tupan laatimien tiedotteiden sisällöntuotanto- ja jakeluprosesseissa on ollut epäselvyyttä. Lisäksi yhteistyö esimerkiksi valtakunnallisissa valvontahankkeissa ei ole aina toiminut. Esimerkkinä työryhmä toteaa työsuojeluhallinnon mittakaavassa varsin laajan kuntalalle suunnatun valvontahankkeen valtakunnallisen tiedotuksen hoitamisessa esiintyneet ongelmat.

Työsuojeluhallinnon henkilöstö- ja sidosryhmälehti Ts-nyt ja työsuojeluhallinnon vuosikertomus on todettu toimiviksi ja tarpeellisiksi välineiksi sekä ulkoisessa että sisäisessä viestinnässä. Sisäisessä viestinnässä Tsnet-intranetia voidaan hyödyntää entistä enemmän.

Tampereella sijaitseva työsuojelunäyttely on profiloitunut kapea-alaisesti muutaman toimialan työturvallisuuteen, eivätkä työsuojeluvalvonnan nelivuotiskausittain vaihtuvat valvonnan substanssiteemat tule esille näyttelyn toiminnassa. Näyttely palvelee tällä hetkellä lähinnä Tampereen alueen oppilaitoksia.

Painetuille julkaisuille on varsinkin pienyrityksissä edelleen tarvetta. Julkaisujen osalta on kuitenkin syytä kartoittaa tarve painetun julkaisutuotannon laajuudelle sekä varmistaa julkaisujen ajantasaisuus.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan työsuojeluhallinnon verkkopalvelun www.tyosuojelu.fi ylläpito ja kehittäminen, työsuojelun yhteisen intranetin Tsnetin ylläpito yhteisten osioiden osalta, Ts-nyt -lehden tuottaminen, julkaisutuotanto ja työsuojelunäyttely voidaan keskittää yhdelle vastuualueelle. Kyseisen vastuualueen tulee kuitenkin kuulla kaikkia vastuualueita toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Kaikki vastuualueet myös osallistuvat jatkosakin verkkopalveluiden, Ts-nyt:n ja julkaisujen sisältöjen tuotantoon erikseen sovitavalla tavalla.

Työryhmä korostaa, että viestinnän painopiste tulee jatkossa siirtymään yhä enemmän sähköiseen mediaan sekä Ts-nyt -lehden, julkaisujen että työsuojelunäyttelyn osalta. Näyttelyn osalta työryhmä painottaa osallistummista valtakunnallisiin eri alojen messutapahtumiin. Sähköisen median käyttöön ja osaamisen hallintaan tulee jatkossa panostaa enemmän kaikissa viestinnän tehtäväalueissa. Työsuojeluhallinnon tulee jatkossa kehittää osaamista myös sosiaalisessa mediassa toimimisessa.

Työryhmä esittää, että valtakunnallisten yhteisten media- ja työpaikkatiedotteiden tuottamisesta keskitetysti erillisenä tukipalvelupalvelutehtävänä luovutaan. Nykyisellä keskittämisellä ei ole saavutettu merkittävää lisäarvoa viestinnässä. Kukin vastuualue huolehtii jatkossa itse mediatiedottamisesta. Työryhmä edellyttää, että kukin vastuualue varmistaa vuoden 2016 alkuun mennessä riittävän resursoinnin ja osaamisen viestintä- ja tiedotustehtävissä. Tehtävissä toimivilla henkilöillä olisi hyvä olla viestinnän ammatillista koulutusta ja kokemusta vastaavista tehtävistä. Vastuualueiden viestintätehtävissä toimivien yhteistyötä kehitetään nykyisen viestintäverkoston pohjalta. Viestintäverkosto tekee yhteistyötä sosiaali- ja terveysministeriön vastuutiedottajan kanssa.

Valtakunnallisissa valvontahankkeissa hankkeen koordinaattorina toimiva vastuualue vastaa myös hankkeen tiedottamisesta.

Koulutus***Nykyinen toiminta ja resurssit***

Tupa vastaa valtakunnallisen työsuojeluvalvonnan substanssiin liittyvän koulutuksen toteuttamisesta työsuojelun vastuualueiden henkilöstölle. Koulutus jakaantuu tulostavoitteiden toteutusta tukevaan koulutukseen ja uusien tarkastajien peruskoulutukseen. Työsuojelutarkastajan tehtävään ei ole olemassa erillistä tutkintoa, joten kaikki uudet tarkastajat suorittavat tarkastajien peruskoulutuksen, jota tukee vastuualueilla toteutettava perehdytys. Vuonna 2013 järjestettiin neljä tarkastajan peruskoulutusta, joille osallistui yhteensä 60 tarkastajaa ja valvontasihteeriä. Lisäksi järjestettiin 22 tulostavoitetta tukevaa koulutusta, joille osallistui yhteensä 618 tarkastajaa.

Koulutuksen henkilöresurssit, 3 henkilötyövuotta, muodostuvat 2 koulutussuunnittelijasta ja 1 koulutussihteeristä.

Johtokunta ohjaa koulutuksen kehittämistä ja sisältöjä myös operationaalisella tasolla esimerkiksi hyväksymällä koulutussuunnitelman ja käymällä läpi kurssiohjelmat.

Toiminnan arviointi

Koulutus on kytketty työsuojelun substanssiin ja työsuojelun vastuualueiden tulostavoitteisiin. Koulutusprosessit on myös mallinnettu. Tarkastajien peruskoulutusjärjestelmä toimii ja myös muilta osin keskitetty koulutus on mahdollistanut tasalaatuisemman ja taloudellisemman koulutuksen kuin vastuualueille eriytetty toiminta. Yhteistyö ja viestintä koulutuksen asiantuntijoiden kesken ovat koko ajan tehostuneet. Edelleen kuitenkin on ilmennyt ongelmia tiedonkulussa henkilöiden kesken.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan koulutuksen tehtävät on oma selkeä kokonaisuutensa, joka on keskitettävissä yhden vastuualueen hoidettavaksi. Kyseisen vastuualueen tulee kuitenkin kuulla kaikkia vastuualueita toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa erikseen sovittavalla tavalla.

Tietojärjestelmät

Nykyinen toiminta ja resurssit

Tupa hallinnoi työsuojelun substanssietojärjestelmiä. Tietojärjestelmien osalta keskeisiä tehtäviä ovat hankinnat ja sopimusten hallinta sekä pääkäyttäjätehtävät. Toiminta tapahtuu yhteistyössä tietojärjestelmätoimittajien, aluehallintovirastojen tietohallintoyksikön, aluehallinnon tietohallintopalveluyksikön Ahtin sekä valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin kanssa. Tehtäviin kuuluu myös vastuualueiden käyttäjien neuvonta, koulutus ja ohjeistus sekä yhteisten asiakirjamallien ja Veran sisältöjen ylläpito.

Keskeinen tietojärjestelmä on Vera valvonta -tietojärjestelmä, jonka avulla valvontaa suunnitellaan, toteutetaan ja seurataan. Vera on syntynyt sosiaali- ja terveysministeriön asettaman Valtimo-hankkeen tuloksena. Valtimo-hankkeen tehtäviin on käytetty Tupan resurssien lisäksi myös työsuojeluosaston ja vastuualueiden muita resursseja.

Muut käytössä olevat tietojärjestelmät ovat vanha valvontatietojärjestelmä Vati, TS-Diaari, panostajaluparekisteri, asbestiluparekisteri, Topaasi, Tsvnet, TIS-Office ja Killroy Bot (toimipaikkojen siirto Veraan) sekä käytössä poistumassa oleva asiakasaloitteisten ilmoitusten järjestelmä Avanto (ESAVIn käyttämä). Tupan tehtäviin kuuluu myös valmistelutyötä mm. kehittämistarpeiden hallinta, projektointi ja vaatimusten hallinta uusien valvontaan liittyvien järjestelmien (esim. USPA-diaarijärjestelmä, ajo- ja lepoaikavalvonnan käyttöön tuleva Octet) käyttöönottoa varten.

Tämänhetkisen näkemyksen mukaan vuoden 2015 alussa tietojärjestelmätehtäviin on käytettävissä ainakin vakituinen 4 henkilötyövuoden resurssi, joka jakaantuu seuraavasti:

- Työsuojelun substanssietojärjestelmät (poislukien Vera) 1 htv
- Veran ylläpitotehtävät ja kehittäminen 3 htv
 - o Vera pääkäyttö 1 htv
 - o Vera-tuki 2 htv

Lisäksi 30.6.2016 asti on käytettävissä yhden henkilön määräaikainen resurssi Veran integroitutehtäviin sähköisen asioinnin mahdollistamiseksi ja 30.4.2015 asti yhden henkilön määräaikainen resurssi, joka jakautuu Vera-tuen ja tyosuojelu.fi:n ylläpidon välille.

Tietojärjestelmien koordinaatioryhmä on toiminut vasta lyhyen aikaa ja sen rooli johtokuntana on vielä muotoutumassa. Johtokunnan toiminta vastuualueiden näkemysten kokoajana on ollut melko käytännönläheistä.

Toiminnan arviointi

Toiminta on käynnistymässä. Tietojärjestelmien käyttöön liittyvät sopimukset on uusittu ja ne ovat ajan tasalla. Tietojärjestelmätyötä ja tietojärjestelmiin liittyviä vastuita on selkeytetty.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tietojärjestelmiin liittyvät tehtävät on oma selkeä kokonaisuutensa, joka on keskitettävissä yhden vastuualueen hoidettavaksi. Kyseisen vastuualueen tulee kuitenkin kuulla kaikkia vastuualueita toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa erikseen sovittavalla tavalla.

3.5 VALTAKUNNALLISTEN TUKIPALVELUTEHTÄVIEN UUELLEENORGANISOINNIN KRITEREISTÄ

Työryhmä korostaa, että edellä esitetyt näkemykset tukipalveluiden organisoinnista edistävät vahvan yhteyden muodostumista valvonnan substanssiin. Ratkaisun etuna on myös esimiestoiminnan ja esimiehen substanssiosaamisen vahvistuminen. Esimiesten mahdollinen sijoittuminen eri toimipaikkaan tukipalveluhenkilöstön kanssa aiheuttaa haasteita päivittäisjohtamiselle. Työsuojeluhallinto toimii kuitenkin muiltakin osin monipaikkaisessa organisaatiossa, joten johtamisen käytännöistä on kokemusta.

Erilliset johtokunnat ovat edellyttäneet varsin suurta henkilöresurssipanostusta sekä työsuojelun vastuualueilta ja että ministeriöltä. Esitetty organisointimalli vähentää oleellisesti tätä resurssitarvetta. Ministeriön asettamat koordinaatioryhmät on jo lähtökohtaisesti asetettu määräaikaisiksi.

3.5.1 Henkilöstön asema

Työryhmä korostaa nykyisen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen tukipalveluyksikön siirtyvän henkilöstön aseman turvaamista uudelleenorganisoinnin yhteydessä. Työryhmän näkemyksen mukaan lähtökohtana tulee olla se, että tukipalveluyksikössä tällä hetkellä toimivien henkilöiden virkasuhde jatkuu ja henkilöiden sijoituspaikkana tulee säilyä nykyinen työskentelypaikkakunta. Tehtävien hoitamiseksi olemassa olevat virat siirretään niille vastuualueille, jotka tulevat vastaamaan ko. tukipalvelutoiminnoista.

Palvelussuhteen ehtoja tarkasteltaessa lähtökohtana on se, että virkasuhde jatkuu ennallaan ja tehtävien mahdollisesti myöhemmin muuttuessa noudatetaan VES:n mukaisia menettelytapoja. Keskeisiä henkilöstön asemaan liittyviä periaatteita ja menettelytapoja löytyvät seuraavista säädöksistä, sopimuksista ja ohjeista:

- virkamies- ja työlainsäädäntö
- virka- ja työehtosopimukset

- valtionhallinnon henkilöstöpolitiikan ja johtamisen linjaukset yhteistoimintalainsäädännön ja -sopimuksen mukaisesti
- valtioneuvoston periaatepäätös henkilöstön aseman järjestämisestä organisaation muutostilanteissa soveltamisohjeineen (26.1.2012, VM/201/00.00.00.02/2012) sekä
- valtiovarainministeriön päätös muutosten johtamisesta ja muutosturvasta (15.2.2012, VM/305/00.00.00/2012)

Työnantajan tulee keskustella kaikkien muutoksen piirissä olevien henkilöiden kanssa. Yleistä keskustelua muutoksesta voidaan käydä ryhmäkeskusteluna ja keskustelua tulee käydä myös koko henkilöstön kanssa. Esimiesten tehtäviin kuuluu henkilöstön työhyvinvoinnista ja työssä jaksamisesta huolehtiminen. Tähän on kiinnitettävä erityistä huomiota muutostilanteessa. Lisäksi esimiesten tulee varmistaa, ettei työyhteisön perustehtävän hoitaminen vaarannu muutoksen edetessä.

Tupan tehtävien uudelleenorganisointi tarkoittaa osalle henkilöstöä työnantajaviraston muuttamista. Virkasuhde jatkuu keskeytyksettä uudessa virastossa. Luovuttavassa ja vastaanottavassa virastossa on käytössä sama palkkausjärjestelmä, joten siirtymisestä ei aiheudu palkkatason turvaamiseen liittyviä toimenpiteitä. Siirtyneelle henkilöstölle sovelletaan aluehallinto-
virastojen palkkausjärjestelmää normaalien menettelytapojen mukaisesti.

Työryhmän näkemyksen mukaan työsuojeluhallinnossa tulee sopia yhteisistä menettelytavoista muille vastuualueille sijoitettujen henkilöiden asemasta osana työyhteisöä. Menettelytavat tulee sopia muun muassa yhteisten resurssien käytöstä, laite- ja kalustehankinnoista, osallistumisesta työyhteisön virkistystoimintaan sekä tiedonkulun varmistamisesta. Nykyisen Tupan henkilöstön lisäksi tämä koskee tilaajavastuutarkastajia.

4 EHDOTUKSET UUSIKSI ERIKOISTUMISTEHTÄVIKSI

Työryhmän esittämien uusien erikoistumistehtävien ehdotetaan muuttuvan keskitetyiksi seuraavan runkokauden, eli vuoden 2016 alusta, jos ei muuta asiasta mainita.

4.1 LAINSÄÄDÄNTÖÖN PERUSTUVAT TEHTÄVÄT

4.1.1 Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa 2008/94/EY (jäljempänä maksukyvyttömyysdirektiivi) edellyttää jäsenvaltioilta tarvittavia toimenpiteitä suoriin lisäeläkejärjestelyihin liittyvien eläkeoikeuksien turvaamiseksi työnantajan maksukyvyttömyyden varalta.

Työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla lainsäädäntö, jonka kautta suoriin lisäeläkejärjestelyihin liittyvät työntekijän oikeudet turvataan työnantajan maksukyvyttömyyden varalta. Työnantajien olisi turvattava vähintään puolet suoraan lisäeläkejärjestelyyn perustuvista eläkevastuista ottamalla vakuutuksen, antamalla turvaavan vakuuden tai muulla näihin rinnastettavalla tavalla. Laissa säädettäisiin myös järjestelyihin kohdistuvasta valvonnasta ja turvaamisvelvoitteen laiminlyönnistä aiheutuvista seuraamuksista. Lakiehdotuksessa valvovaksi viranomaiseksi on ehdotettu työsuojelun vastuualueita. Lain voimaantulon aikatauluksi työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut vuoden 2015 alun.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lakiesityksestä antamassaan lausunnossa todennut, että uusi valvontatehtävä edellyttää ministeriön arvion mukaan yhden henkilötyövuoden lisäystä riittävän osaamisen varmistamiseksi, minkä lisäksi työsuojelun vastuualueelle tulisi osoittaa riittävä määräraha mahdollisesti tarvittavien valvontaan liittyvien asiantuntijapalvelujen ostamiseen.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta, mikäli se tulee työsuojeluviranomaisen valvottavaksi, soveltuu yhden vastuualueen tehtäväksi. Työryhmä korostaa, että mahdollisen uuden valvontatehtävän yhteydessä on selvitettävä lisä-resurssitarve.

4.1.2 Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät

Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston ja aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueiden johtajien kokouksessa 31.1.2013 päätettiin alustavasti lähetettyihin työntekijöihin liittyvästä valtakunnallisesta erikoistumistehtävästä. Tällöin sovittiin, että erikoistumistehtävän sisältöön ja sijoittamiseen vastuualueille palataan myöhemmin.

EU:ssa annettiin 15.5.2014 ns. lähetettyjen työntekijöiden täytäntöönpanodirektiivi 2014/67/EU, jolla tehostetaan lähetettyjen työntekijöiden direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanodirektiivi on pantava kansallisesti voimaan viimeistään 18.6.2016. Suomessa täytäntöönpano tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön johdolla.

Lähetettyjen työntekijöiden direktiivissä ja uudessa täytäntöönpanodirektiivissä säädetään myös erilaisista viranomaisvelvoitteista, kuten lähetettyjen työntekijöiden työehtoja koskevista tiedotusvelvoitteista. On ennakoitu, että tiedotusvelvoitteet tulisivat Suomessa työsuojeluhallinnon hoidettaviksi.

Lähetettyjen työntekijöiden erikoistumistehtävä koskisi lähetettyjen työntekijöiden direktiivin 4 artiklassa sekä täytäntöönpanodirektiivin 3 ja 5 artikloissa tarkemmin määriteltyjä tehtäviä.

Lähetettyjen työntekijöiden direktiivin 4 artiklan velvoitteet on saatettu Suomessa voimaan lähetetyistä työntekijöistä annetun lain (1146/1999) 10 §:llä, jonka mukaan velvoitteista vastaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, käytännössä työsuojeluhallinto. Tällä hetkellä työsuojeluosasto toimii yhteysvirastona (yritysten ja työntekijöiden yleisneuvonta) sekä vastaa kansainvälisestä viranomaisyhteistyöstä, käytännössä tietojenvaihtojärjestelmä IMI:n avulla tehdystä tietojenvaihdosta. Työsuojeluosasto toimii IMI-koordinaattorina ja kouluttaa IMI-käyttäjät, joita ovat työsuojelun vastuualueiden ulkomaalaistarkastajat. Työsuojeluhallinnolla on myös tiedotusvastuu työehdoista. Työehtotietoja on saatavissa myös mm. työmarkkinajärjestöjen internet-sivuilta.

Erikoistumistehtävään keskitettäisiin seuraavat tehtävät:

- Viranomaisten välisen valvontatiedonvaihdon koordinaatio (IMI-koordinaattori), IMI-käyttäjien koulutusvastuu ja IMI-tietopyyntöjen laatiminen ulkomaalaistarkastajien puolesta
- Yhteysviraston (liason office) tehtävät, eli yritysten ja työntekijöiden yleisneuvonta
- Toimiminen täytäntöönpanodirektiivin soveltamista varten nimettynä viranomaisena
- Komission lähetettyjen työntekijöiden internetsivujen Suomen maakatsauksen päivittäminen
- Lähetettyihin työntekijöihin liittyvä tiedon tuotanto ja tiedottaminen. Menettely sovitaan TEM:n johdolla ja tulee todennäköisesti sisältämään kansallisen verkkosivuston ylläpidon sekä relevanttien yleissitovien työehtosopimusten tai niiden tiivistelmien käännättämisen.
- Lähetettyjen työntekijöiden kansainvälisen viranomaisyhteistyön, kuten EU-projektien, koordinointi Suomessa

Tehtävään on arvioitu tarvittavan noin kahden henkilötyövuoden resurssi, mutta sen hoitamiseen ei tulla osoittamaan lisäresursseja.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävä edellyttää erityisosaamista ja sopii keskitettäväksi yhdelle vastuualueelle. Työryhmän näkemyksen mukaan lähetetyille työntekijöille laadittava Internet-sivusto tulee kytkeä työsuojeluhallinnon Internet-sivuston kehittämiseen.

4.2 LAINSÄÄDÄNTÖÖN PERUSTUVAT LUVAT, POIKKEUSLUVAT JA PÄTEVYYDET

Lupa-asioiden keskittäminen eri alueille parhaan osaamisen perusteella sisältyy työmarkkina-keskusjärjestöjen ehdotuksiin työsuojelun aluehallinnon uudistamisesta (liite 1). Työsuojeluviranomaisen käsiteltävien lupa-, ilmoitus- ja muiden vastaavien asioiden tarpeellisuutta ja kumoamismahdollisuuksia sekä mahdollisuutta keskittää jäljelle jäävät asiat on arvioitu Työturvallisuussäännöksiä valmisteleavassa neuvottelukunnassa (TTN). Arvion taustana on käytetty aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueilta kerättyjä tietoja lupien, ilmoitusten jne.

lukumääristä ja arvioita niiden tarpeellisuudesta. Sellaisia lupa- ja ilmoitusasioita, jotka TTN:ssa on yksimielisesti todettu tarpeettomiksi, ei ole tässä yhteydessä käsitelty.

Lupien edellytysten täyttymistä valvotaan normaalissa valvontatoiminnassa.

4.2.1 Asbestipurkutöihin liittyvät luvat, pätevyudet ja rekisterit

Nykyisin hakemuksia asbestipurkuvaltuutuksista on tehty noin 40 kappaletta vuodessa. Valtuutuksen myöntää asianomainen työsuojelun vastuualue, mutta se on voimassa koko valtakunnan alueella. Valtuutuksen voi tarvittaessa peruuttaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Valtuutuksen myöntämiseen on liittynyt laitteiden huoltotilojen tarkastaminen eli se on edellyttänyt työpaikkakäyntiä. Työpaikkakäynti on antanut varmuuden tilojen asianmukaisuudesta vain tarkastushetkeltä. Prosessia on mahdollista kehittää niin, että huoltotiloja ei valtuutusta käsiteltäessä tarkasteta, vaan ne edellytetään ja muulla tavalla varmistetaan huoltotilojen asianmukaisuus.

Asbestilainsäädännön uudistaminen on parhaillaan meneillään. 18.6. - 19.8.2014 lausunnoilla olleen lakiehdotuksen mukaan laki sisältäisi asbestipurkutyölupaa ja asbestipurkutyöntekijöiden pätevyyttä koskevat säännökset. Lakiin sisällytettäisiin myös säännökset luvanhaltijoita sekä päteviä asbestipurkutyöntekijöitä koskevista rekistereistä.

Asbestipurkutyö edellyttäisi lupaviranomaisena toimivan työsuojeluviranomaisen myöntämään lupaa. Luvan myöntämisen edellytykset vastaisivat suurelta osin nykyisen valtuutuksen myöntämisedellytyksiä. Muutoksena valtuutukseen verrattuna olisi, että lupanhakijan ei tarvitsisi esittää hakuvaiheessa selvitystä käytettävissään olevien asbestipurkutyöntekijöiden pätevydestä tai heidän terveytensä sopivuudesta asbestityöhön. Työntekijöitä koskevat tiedot annettaisiin jatkossa asbestipurkutyön aloittamista koskevan ennakoilmoituksen yhteydessä. Sen sijaan asianmukaisen huoltotilan oleminen hakijan käytettävissä tulisi nimenomaisesti luvan myöntämisen edellytykseksi. Luvanhaltijalle asetettaisiin velvollisuus ilmoittaa luvan voimassaoloon vaikuttavista olennaisista muutoksista. Luvan peruuttaisi tarvittaessa se viranomainen, joka luvan on myöntänyt. Peruuttamisen edellytyksiä on ehdotuksessa täsmennetty.

Lupaviranomaisen edellytettäisiin pitävän rekisteriä asbestipurkutyöluvista. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi myös asbestipurkutyöntekijän pätevydestä. Pätevät työntekijät ja itsenäiset työsuorittajat rekisteröitäisiin työsuojeluviranomaisen ylläpitämään pätevien asbestipurkutyöntekijöiden rekisteriin. Rekistereiden ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvä henkilöresurssitarve on lakiesityksen mukaan 1,5–2 henkilötyövuotta.

Voimassa olevan valtuutuksen perusteella asbestipurkutyötä suorittavien toimijoiden tulee siirtymäajan puitteissa hakea asbestipurkutyölupaa, jos he haluavat jatkaa asbestipurkutyön suorittamista. Tästä aiheutuu väliaikaisesti lisäresurssitarvetta lupien käsittelyyn. Lupaprosessin sujuvoittamiseksi työsuojeluhallinnon tulee myös laatia asbestipurkutyöluvan hakemista koskevat ohjeet ja saattaa ohjeistus helposti saataville.

Lakiesityksessä todetaan, että lupaviranomaisen ja rekisterinpitäjän tehtävät on mahdollista keskittää yhdelle tai useammalle aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelle.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävä sopii keskitettäväksi. Keskitäminen ja keskitettävien tehtävien sisältö on ratkaistava lopullisesti asbestilainsäädännön uudistamisen yhteydessä.

4.2.2 Työaikaan liittyvät luvat ja poikkeusluvut

Työaikalaisissa (605/1996) määriteltyjen työaikaan liittyvien lupien tarpeellisuutta on käsitelty Työturvallisuussäännöksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa (TTN), mutta asiasta ei ole saavutettu yksimielisyyttä. Asian käsittely jatkuu työ- ja elinkeinoministeriön työelämän sääntelyryhmässä.

Säännöllisestä työajasta poikkeamisesta on työaikalain 14 §:ssä todettu: ”Jos työ on laadultaan sellaista, että sitä suoritetaan vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön, aluehallintovirasto voi antaa määräämillään ehdoilla luvan poiketa 6 §:n säännöksistä.”

Poikkeuslupia haetaan n. 60 kpl vuodessa. Lupia myönnetään lähinnä pelastustoimeen palomiehille ja sairaankuljettajien säännöllisen työajan järjestämiseksi sekä kunnalliselle että yksityisille työnantajille. Luvassa määrätään ehdot joiden mukaan työaika on järjestettävä. Poikkeusta ei voi saada lepoajoista tai mahdollisten työ- tai virkaehtosopimusmääräysten noudattamisesta. Lupavaiheessa kuullaan työntekijöiden edustajaa, jotka usein puoltavat hakemusta.

Jaksotyöajan käytöstä on työaikalain 14 §:ssä todettu: ”Aluehallintovirasto voi määräämillään ehdoilla antaa luvan järjestää työaika 7 §:ssä säädetyllä tavalla sellaisissakin töissä, joita ei kyseisessä säännöksessä ole mainittu, jos se on välttämätöntä.”

Poikkeuslupia haetaan alle 10 kpl vuodessa. Jaksotyössä työaika on kolmen viikon pituisena ajanjaksona enintään 120 tuntia tai kahden viikon pituisena ajanjaksona enintään 80 tuntia. Vuorokautista tai viikoittaista työaika ei ole rajoitettu. Jaksotyössä työ on luonteeltaan sellaista, että säännöllistä työaika ei voida järjestää muuta työaikamuotoa käyttäen, eli työaika vaihtelee tasoittumisjakson aikana työstä tai sen suorituspaikasta johtuvasta syystä.

Yötyöstä on työaikalain 26 §:ssä todettu: ”Työ, jota tehdään kello 23:n ja 6:n välisenä aikana, on yötyötä. Työnantajan on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle säännöllisesti teettämästään yötyöstä. Yötyötä saa teettää: ... aluehallintoviraston luvalla ja sen määräämin ehdoin työssä, jossa työn tekninen laatu tai muut erityiset syyt sitä vaativat.”

Lupia haetaan noin 80 kpl vuodessa. Lisäksi 26 §:n kohdissa 1-13 on määritelty tehtävät, joissa yötyötä voidaan tehdä ilman lupaa. Näissä töissä työnantajan on työsuojeluviranomaisen pyynnöstä ilmoitettava tälle säännöllisesti teettämästään yötyöstä. Mahdollisuudella hakea lupaa yötyölle myös muissa tehtävissä on pyritty estämään se, ettei yötyökiellosta aiheudu kohtuuttomia vaikeuksia yllättävissä tilanteissa.

Työvuoroluettelon laatimisesta vapauttamisesta on työaikalain 36 §:ssä todettu: ”Jos työvuoroluettelon laatiminen on työn epäsäännöllisen luonteen vuoksi erittäin vaikeaa, aluehallintovirasto voi myöntää siitä vapautuksen osittain tai kokonaan. Poikkeusluvassa voidaan määrätä, että työvuoroluettelosta käy ilmi viikoittainen vapaa-aika. Jos aluehallintovirasto on myöntänyt työnantajalle 1 momentissa tarkoitetun vapautuksen eivätkä olosuhteet ole luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet olennaisesti, työnantaja ja 10 §:ssä tarkoitettu työntekijöiden edustaja voivat sopia aluehallintoviraston myöntämän vapautuksen jatkamisesta.”

Poikkeuslupia haetaan noin 40 kpl vuodessa. Lupa voidaan myöntää tilanteissa, joissa työt ovat niin epäsäännöllisiä, että työvuoroluettelon laatiminen on erittäin vaikeaa. Poikkeusluvassa voidaan määrätä, että työvuoroluettelosta käy ilmi viikoittainen vapaa-aika.

Työryhmän näkemys

Lopullinen päätös työaikaan liittyvien lupien keskittämisestä voidaan tehdä vasta kun työ- ja elinkeinoministeriön työelämän sääntelyryhmässä on saavutettu yksimielisyys ilmoitusten ja lupien vaatimisesta myös jatkossa. Jos lupia tullaan jatkossa edellyttämään, on työryhmän näkemys, että edellä käsiteltyjen lupien keskittäminen yhdelle vastuualueelle lisää käsittelyn yhdenmukaisuutta ja vähentää eri vastuualueiden alueilla toimivien yritysten hallinnollista taakkaa.

4.2.3 Poikkeuslupa alle 14-vuotiaan työskentelyyn esiintyjänä tai avustajana

Poikkeusluvun vaatiminen perustuu Lain nuorista työntekijöistä (998/1993) 15 §:ään. Alle 14-vuotiaan henkilön työskentely esiintyjänä tai avustajana taide- ja kulttuuriesityksissä sekä muissa vastaavissa tilaisuuksissa voidaan sallia, jos kyseinen toiminta ei vaaranna lapsen turvallisuutta taikka aiheuta haittaa hänen terveydelleen, kehitykselleen tai koulunkäynnilleen. Lupia haetaan vuosittain noin 190 kpl ja lupa myönnetään käytännössä aina.

Nuorten työntekijöiden suojelusta annetussa neuvoston direktiivissä (94/33/EY) edellytetään, että jos lapsia (alle 15 v tai oppivelvollinen; 3 art kohta b) otetaan töihin kulttuuri-, taide-, urheilu- tai mainosluonteista toimintaa varten, on työhönotolle yksittäistapauksissa saatava ennakolta toimivaltaisen viranomaisen antama lupa (5 art kohta 1). Vähintään 13-vuotiaiden osalta voidaan työnteon edellytyksistä säätää laissa tai muissa määräyksissä (5 art 3 kohta).

Koska direktiivi edellyttää aina viranomaisen myöntämää lupaa alle 13-vuotiaiden työnteolle, ei luvan keventäminen ilmoitusmenettelyksi ainakaan tämän ikäryhmän osalta ole mahdollinen.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan lupien myöntämisen keskittäminen selkiyttää viestintää asiakkaiden suuntaan ja vähentää yritysten hallinnollista taakkaa erityisesti sellaisissa tilanteissa, joissa toimintaa on eri puolilla maata, esimerkiksi elokuvien tuotannossa.

4.2.4 Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevydestä

Työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (403/2008) 14 §:ssä on säädetty aluehallintoviraston mahdollisuudesta myöntää erityisistä syistä työnantajalle työmaakohtainen lupa käyttää tietyn nosturin kuljettajana henkilöä, jolla ei ole vaadittavaa pätevyyttä, jos hänellä on siihen muulla tavoin osoitettu kyky ja taito ja työntekijöiden turvallisuus on varmistettu. Poikkeuslupa voidaan myöntää torninosturin, nostokyvyltään yli 5 tonnin ajoneuvonosturin sekä kuormausnosturin, jonka kuormamomentti on yli 25 tonnimetriä ja joka on tarkoitettu pääasiassa muuhun käyttöön kuin ajoneuvon kuormaamiseen, kuljettajan pätevyysvaatimuksista. Lupia on myönnetty 29 vuonna 2011 ja 11 vuonna 2012.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävän keskittäminen lisääisi käsittelyn asiantuntemusta ja lupamenettelyn yhdenmukaisuutta.

4.3 ERIKSEEN SOVITTAVAT ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

4.3.1 Valtakunnallinen puhelinneuvonta

Selvityshenkilöiden Hurmalainen ja Pekkala 8.3.2012 antamassa työsuojeluhallinnon resurssi-selvityksessä suositellaan keskitettyjen neuvontapalvelujen käyttöönottoa. Myös työmarkkina-keskusjärjestöjen työsuojeluhallintoa koskevat kehittämissuositukset sisältävät työsuojelun vastuualueiden puhelinneuvonnan valtakunnallistamisen selvittämisen (liite 1). Tätä varten sosiaali- ja terveysministeriö asetti työryhmän (asettamispäätös STM027:00/2014), joka luovutti raporttinsa 30.5.2014. Puhelinpalvelun työryhmä esitti valtakunnallisen puhelinpalvelun käsittelyä erikoistumistehtävien työryhmässä erityisesti koordinoinnin ja työnjohdollisten kysymysten näkökulmasta. Talousarvioesityksessä on kirjaus valtakunnallisesta puhelinpalvelusta vuodelle 2014.

Puhelinpalvelutyöryhmän esitys

Valtakunnallista puhelinpalvelua käsitelleen työryhmän selvityksen mukaan puhelinpalveluun tulee vuosittain noin 46 000 yhteydenottoa. Työryhmä esitti raportissaan suomenkielisen puhelinpalvelun järjestämistä puhelinpalvelurinkien muodossa erikseen työsuhde- ja työolosuhdeasioissa suuren palvelukysynnän vuoksi. Lisäksi työryhmä esitti suomenkielistä puhelinpalvelua häirinnän, syrjinnän ja psykososiaalisen kuormituksen osalta aiemmista neuvontapalveluista saatujen positiivisten kokemusten vuoksi sekä rakennusalan osalta erityisosaamista vaativan lainsäädännön vuoksi.

Ruotsinkielisen puhelinpalvelun järjestämiselle työryhmä esitti 3 vaihtoehtoa:

- 1) suomenkielisille palveluille rinnakkaiset puhelinpalvelurinkit,
- 2) yksi ruotsinkielinen puhelinpalvelurinki, jossa hoidetaan kaikki asialinjat ja
- 3) ruotsinkielisten puheluiden ohjaaminen vaihteen kautta suoraan päivystysvuorossa olevalle ruotsinkieliselle tarkastajalle.

Lisäksi saamen kielen osalta on otettava huomioon, että vastuualueilla taataan mahdollisuus palvelun saamiseen saamen kielellä tarvittaessa.

Muiden kielipalveluiden osalta työryhmä esitti englanninkielistä puhelinpalvelua erikseen sovittuna, rajallisena aikana. Muiden kielipalveluiden, lähinnä venäjän ja viron, kysyntä on ollut vähäistä, joten säännöllistä puhelinpalvelua ei esitetty. Työryhmä kuitenkin esitti rajoitetun kielipalvelun mahdollisuutta tulevaisuudessa myös muilla kielillä, mikäli palvelukysynnässä havaitaan kasvua.

Työryhmän esityksen mukaan kaikki vastuualueet osallistuisivat puhelinpalvelun toteuttamiseen. Vastuualuekohtaiset resurssit esitettiin määriteltäväksi suhteessa vastuualueiden työllisten määrään. Resurssien ei kuitenkaan tarvitse jakautua tasaisesti kaikkiin puhelinpalvelurinkeihin.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan yksi vastuualue laatii yhteistyössä muiden vastuualueiden kanssa asiaa selvittäneen työryhmän ehdotusten perusteella puhelinneuvonnan toteuttamista käsittelevän tarkennetun toimeenpanosuunnitelman ottaen huomioon muun muassa edellä mainitun asiaa selvittäneen työryhmän ehdotukset. Tämä vastuualue vastaa myöhemmin puhelinneuvonnan teknisestä toiminnasta sekä yhteydenpidosta muihin vastuualueisiin riittävän asiakaspalveluvahvuuden varmistamiseksi. Toimeenpanosuunnitelman laadintaan osallistuvat kaikkien vastuualueiden sekä sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston edustajat. Toimeenpanosuunnitelman tulee sisältää kustannus-hyöty -analyysi erilaisten puhelinneuvontaratkaisujen osalta sekä ehdotukset puhelinneuvonnan teknisestä toteuttamisesta ja käytännön organisoinnista. Lisäksi toimeenpanosuunnitelman tulee sisältää menettelytapaehdotus asiakkaille annettavien vastausten yhdenmukaisuuden lisäämisestä ja toiminnan laadun seurannasta.

Työryhmän näkemyksen mukaan toimeenpanosuunnitelman tulee olla valmis 30.5.2015 mennessä. Toimeenpanosuunnitelmaa käsitellään tarvittaessa kevään 2015 johtajakokouksissa ja hyväksytään valvontakokouksessa kesäkuussa 2015. Sen vastuualueen, jonka tehtäväksi toimeenpanosuunnitelman laatimista esitetään, tulee valmistautua työn käynnistämiseen jo vuoden 2014 aikana.

4.4 KOORDINOINTI- JA ASiantuntijatehtävät

Vuoden 2014 työsuojelun vastuualueiden tulossopimuksissa on sovittu kahdesta kansallisesta koordinoititehtävästä, kaivosalan ja maatalousalan valvonnan koordinoinnista. Koordinoititehtäviä on tarkoitus tarvittaessa lisätä ja tarkentaa tehtävänkuvia vuoden 2014 toiminnasta saatavien kokemusten perusteella.

Koordinoititehtävään sisältyy ko. tehtäväalueen ympäristöanalyysin laatiminen, yhteistyö työsuojelun vastuualueiden välillä ja valvonnan yhtenäisyyden lisääminen, sidosryhmäyhteistyö sekä tehtäväalueen osaamisen kehittäminen ja kokonaisraportointi. Toimintavuoden aikana kerätään tietoa vastuualueiden valvontakäytännöistä sekä alan toimintaympäristöstä.

Koordinoititehtävien lisäksi työsuojelun vastuualueilla toimivien henkilöiden asiantuntija-osaamista on hyödynnetty yksittäisten sosiaali- ja terveysministeriön vastuulla olevien asioiden hoidossa, esimerkkinä mainittakoon kemikaaliasiat.

Koordinointi- ja asiantuntijatehtävien keskittämistarve lisääntyy sosiaali- ja terveysministeriön henkilöstön eläköitymisen yhteydessä tapahtuvan erityisasiantuntemuksen poistumisen ja tehtävienkuvien mahdollisen tarkentamisen seurauksena.

Työryhmän näkemys

Valvonnan koordinoititehtävien keskittäminen mahdollistaa erityisasiantuntemuksen säilymisen työsuojeluhallinnossa sekä tehostaa tiettyyn toimialaan, substanssialueeseen tai erityissääntöalueeseen liittyvän osaamisen kehittämistä ja asiantuntijaresurssien tehokasta käyttöä. Koordinoititehtävä ei sisällä toimivallan käyttöä oman vastuualueen ulkopuolella.

Työryhmän näkemyksen mukaan seuraavan runkokauden 2016-2019 valmistelun yhteydessä tulee käydä läpi kokemukset olemassa olevista koordinoititehtävistä ja tarve mahdollisista uusista koordinoititehtävistä. Samassa yhteydessä tulee verrata koordinoititehtävien ja nykyisten koordinaatioryhmien toiminnan eroja ja soveltumista erilaisiin tilanteisiin. Kappaleissa

4.4.1 ja 4.4.2 on esitetty työryhmän tämän hetkiset ehdotukset tarvittavista koordinoititehtävistä.

Työryhmä esittää, että laajojen koordinoititehtävien lisäksi tulee selvittää tarve työsuojelun vastuualueilla työskentelevien yksittäisten henkilöiden käytöstä asiantuntijatehtäviin.

4.4.1 Työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämisen koordinointi

Tällä hetkellä työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämiseen liittyvät ja muut tutkimus- ja kehittämishankkeet ovat jakautuneet työsuojelun vastuualueille epätasaisesti. Haasteena on ennen kaikkea ollut tiedon levittäminen hankkeista ja niiden tulosten hyödyntäminen muilla vastuualueilla.

Koordinoidumpi ja tiiviimpi yhteistyö vastuualueiden kesken edistäisi vastuualueiden toiminnan kehittämiseen varatun tutkimus- ja kehittämisrahoituksen sekä muun saatavilla olevan rahoituksen parempaa hyödyntämistä työsuojeluhallinnon yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan työsuojelun vastuualueiden toimintaan liittyvien tutkimus- ja kehittämishankkeiden koordinointi edistää laajemman näkökulman sisällyttämistä hankkeisiin sekä tiedon leviämistä hankkeista ja niiden tuloksista. Koordinoinnin avulla hankkeet voidaan myös tiiviimmin kytkeä tulostavoitteisiin.

Työryhmän näkemyksen mukaan työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämisen liittyvien hankkeiden koordinointi sopii yhden vastuualueen tehtäväksi. Sen vastuualueen, jonka tehtäväksi koordinointia esitetään, tulee valmistautua työn käynnistämiseen vuoden 2015 aikana. Hankkeiden suunnitteluun, toteutukseen ja ohjaukseen osallistuvat jatkossakin kaikki vastuualueet.

4.4.2 Valtakunnallisten toimijoiden valvonnan koordinointi

Valvonnan tehostamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi voidaan valtakunnallisten toimijoiden ja konsernien valvonnan koordinointia kehittää.

Keskittämisen hyötynä olisi valtakunnallisten toimijoiden suunnitelmallinen ja yhtenäinen valvonta koko maan alueella. Vastaavasti ongelmana voi olla valtakunnallisten ja paikallisten toimijoiden valvonnan eriytyminen, jos työpaikkaa, joka on osa valtakunnallista toimijaa, valvoo eri vastuualue, kuin samalla alueella toimivaa alueellista työpaikkaa.

Työryhmän näkemys

Työryhmän näkemyksen mukaan valtakunnallisten toimijoiden valvonnan koordinointia on tarpeen kokeilla vuonna 2015 valtakunnallisella hankkeella. Työryhmän näkemyksen mukaan hankkeen aikana tulee luoda menettelytavat tiedonkulun varmistamiseen ja usean vastuualueen alueella toimivien työnantajien valvonnan aikataululliseen ja sisällölliseen yhteen sovittamiseen eri vastuualueilla. Pilotoinnista saatujen kokemusten perusteella toimintaa voidaan mahdollisesti laajentaa seuraavalla runkokaudella 2016-2019.

4.5 ERIKOISTUMISTEHTÄVIEN ARVIOINTI JATKOSSA

Työryhmä on raportissaan käsitellyt nykyiset ja tällä hetkellä tunnistetut erikoistumistehtäviksi soveltuvat kokonaisuudet sekä lainsäädännön kautta tulevat uudet keskitettäväksi sopivat tehtävät ja tehnyt esityksen niiden toteuttamisesta. Työryhmän näkemyksen mukaan arviointia työsuojeluvälvönnön erikoistumistehtävien tasaamiseksi vastuualueille on syytä edelleen jatkaa. Esitysten toimeenpanoa ja toteutusta tulee seurata ja arvioida mm. osana vastuualueiden vuosiraportointia. Erikoistumistehtävien organisoinnista tulee myös toteuttaa kokonaisvaltainen arviointi vuoden 2017 aikana. Lisäksi jatkuvasti tulee arvioida mahdollisuuksia keskitää uusia tehtäviä ottaen huomioon esimerkiksi mahdolliset muutokset aluehallinnon organisoinnissa ja työsuojeluviranomaisten valvomisissa säädöksissä.

Luvussa 4 käsiteltyjen tehtävien lisäksi työryhmä keskusteli työmarkkinakeskusjärjestöjen esityksessä (liite 1) lupahallinnon keskittämisen yhteydessä mainitun hätätyöilmoitusten käsittelyn sekä merenkulkuun liittyvien tehtävien keskittämisestä. Työryhmä ei kuitenkaan tässä vaiheessa katsonut olevan syytä lähteä esittämään edellä mainittujen tehtävien keskittämistä seuraavassa esitetyistä syistä.

Hätätyöilmoitus on työnantajan ilmoitus työsuojeluviranomaiselle työstä, jonka työnantaja katsoo hätätyöksi. Ilmoitukseen tulee liittää työntekijöiden näkemys asiasta. Hätätyön kriteerit on määritelty työaikalaisissa. Ilmoituksen saatuaan työsuojeluviranomainen voi jättää asian ilmoituksen varaan tai, mikäli ilmoituksessa mainittu työ ei ole viranomaisen mielestä hätätyötä, ryhtyä asian edellyttämiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet edellyttävät toimivallan käyttöä. Kun työryhmä on työssään tämän muistion kohdan 2.2 periaatteiden mukaisesti pyrkinyt löytämään erikoistumistehtäviksi sellaisia, jotka eivät edellytä tarkastusten tekemistä ja sitä kautta muun kuin alueellisen toimivallan käyttöä, työryhmä ei päätenyt esittämään hätätyöilmoitusten käsittelyä erikoistumistehtäväksi. Työryhmän näkemyksen mukaan työsuojelun vastuualueiden on kuitenkin tärkeää käyttää hätätöiksi määriteltävien töiden tulkinnessa yhteisiä perusteita.

Merenkulkuun liittyvät valvontatehtävät ovat jo tällä hetkellä käytännössä keskittyneet kahdelle vastuualueelle, Etelä- ja Lounais-Suomen työsuojelun vastuualueille. Kahdella muulla vastuualueella eli Länsi- ja Sisä-Suomen sekä Pohjois-Suomen työsuojelun vastuualueilla merenkulun valvontaan liittyvien tehtävien hoitaminen ei edellytä yhden henkilön koko työpanosta. Merenkulun valvontaan liittyy oleellisesti myös ahtaustoiminnan valvonta eli sitä tekevät käytännössä vastuualueilla samat henkilöt. Edellä mainituista syistä ja ottaen huomioon edellä luvussa 2.2 esitetyt periaatteet uusille erikoistumistehtäville, työryhmä ei katsonut tarpeelliseksi esittää merenkulun valvontaa erikoistumistehtäväksi.

Työryhmän näkemyksen mukaan Keskus- ja aluehallinnon virastoselvitys -hankkeen (VIRSU) vaikutusten aluehallintovirastojen organisaatorakenteen selvittyä, voidaan harkita uudelleen näiden tehtävien muuttamiseen erikoistumistehtäviksi. Merenkulkuun liittyvien valvontatehtävien osalta on ennen erikoistumistehtävästä päättämistä selvitettävä ahtaustoiminnan valvonnassa rooli osana merenkulkuun liittyvää valvontaa.

5 ERIKOISTUMISTEHTÄVIEN TASAAMINEN ERI VASTUUALUEILLE

Työryhmä esittää, että nykyiset erikoistumistehtävät säilyvät niillä vastuualueilla, joilla ne tälläkin hetkellä hoidetaan, lukuun ottamatta tukipalveluyksikköön sijoitettuja erikoistumistehtäviä sekä rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonnan uudelleenorganisointia.

Uusien erikoistumistehtävien sekä tukipalvelutehtävien osalta työryhmä on painottanut tehtävien tasaamisessa seuraavia näkökohtia:

- nykyisten erikoistumistehtävien jakautuminen vastuualueille
- vastuualueen valvontakohteiden ja palkansaajien määrä suhteessa tällä hetkellä käytävissä olevaan resurssiin. Työpaikkojen määrän alueellisessa kehittämisessä ei ole nähtävissä merkittävää kasvua erityisesti Itä-Suomessa ja Pohjois-Suomessa, joten alueilla on potentiaalia hoitaa muita työsuojeluviranomaisen tehtäviä.
- erikoistumistehtäviin liittyvä osaaminen sekä valmiudet ja kiinnostus sen kehittämiseen vastuualueilla
- toimialaan liittyvissä koordinaatiotehtävissä kyseisen toimialan työpaikkojen maantieteellinen sijoittuminen vastuualueille

Taulukko 1. Palkansaajien, valvontakohteiden ja henkilöresurssien jakautuminen

	PALKAN- SAAJAT 2012	PALKAN- SAAJAT 2012 (%)	VALVONTA- KOHTEET 2014	VALVONTA- KOHTEET 2014 (%)	PROSENTTI- OSUUKSIEN KESKIMÄÄRÄ	HENKILÖ- RESURSSI 2014	RESURSSI PL. NYKYI- SET ERIK. TEHTÄVÄT
ESAVI	790 042	46,8	78 600	40,6	43,7	180 htv 39,2 %	147 htv 35,9 %
ISAVI	152 843	9,1	19 250	9,9	9,5	54 htv 11,8 %	54 htv 13,2 %
LSAVI	200 488	11,9	27 250	14,1	13,0	64 htv 13,9 %	64 htv 15,6 %
LSSAVI	361 644	21,4	47 650	24,6	23,0	110 htv 24,0 %	93 htv 22,7 %
PSAVI	183 444	10,9	21 050	10,9	10,9	52 htv 11,1 %	52 htv 12,7 %

Lähteet: palkansaajat, Tilastokeskus; valvontakohteet, Vera valvontatietojärjestelmä; henkilöresurssi (arvio), tulossopimukset 2014

Kappaleissa 5.1. ja 5.2 esitettyjen henkilöresurssien määrittelyssä laskentaperusteena on käytetty henkilötyövuotta, joka laskennallisesti muodostuu 10 henkilötyökuukaudesta. Kunkin tehtävän edellyttämästä työpanoksesta ei ole rajattu pois työaikaa, joka kuuluu muuhun kuin kyseisen tehtävän hoitamiseen (esim. koulutus, sisäiset kokoukset ym.).

5.1 ENNALLAAN JATKUVAT ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) valvontaan on käytettävissä 320 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Sisävesiliikenteen ja siihen liittyvän ahtaustoiminnan työpaikkojen työsuojeluvalvontaan käytetään noin 1,5 henkilötyökuukauden työpanos, josta 1 henkilötyökuukausi on keskitetty. Tehtävää hoitaa Pohjois-Suomen aluehallintovirasto omalla toimialueellaan sekä Etelä-Suomen aluehallintovirasto muualla Suomessa.

Panostajan pätevyyskirjojen myöntämiseen käytetään noin 20 henkilötyökuukauden työpanosta. Tehtävää hoitaa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto.

Ulkomaisten tutkintojen hyväksytään pätevyudeksi rakennustyötä tekeväille sukeltajalle käytetään alle 0,5 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Ulkomaisten tutkintojen hyväksyntään työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun asetuksen 14 §:n pätevyudeksi sekä aiheeseen liittyvään työnantajien neuvontaan käytetään alle 0,5 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Lausuntojen antamiseen aluksen miehityksestä käytetään noin 1,5 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Maatalousalan valvonnan koordinointiin käytetään 2 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Itä-Suomen aluehallintovirasto.

Kaivostoiminnan valvonnan koordinointiin käytetään 2,5 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Pohjois-Suomen aluehallintovirasto.

MLC-sopimukseen liittyvään yhteydenottopisteenä toimimiseen käytetään alle 0,5 henkilötyökuukauden työpanos. Tehtävää hoitaa Lounais-Suomen aluehallintovirasto.

5.2 EHDOTETUT UUDET JA UUELLEEN ORGANISOIDUT ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT

Työryhmän ehdotuksessa erikoistumistehtävien tasaamisesta on otettu huomioon ensisijaisesti luvussa 2.2 esitetyt yleiset perusteet tehtävien kohdentumiselle. Tehtäväkohtaisesti on arvioitu vastuualueiden edellytyksiä vastata tehtävästä. Lisäksi arvioinnissa on otettu huomioon tehtäväkokonaisuuksien jakautuminen eri vastuualueille.

Lisäksi työryhmän työn aikana vastuualueita pyydettiin ilmaisemaan kiinnostuksensa erikoistumistehtävien hoitamiseen sekä perustelunsa sille, miksi tehtävä sopisi kyseisen vastuualueen hoidettavaksi. Työryhmä on mahdollisuuksien mukaan ottanut huomioon vastuualueiden esittämät näkemykset esityksessään.

Ehdotettujen uusien ja uudelleen organisoitujen erikoistumistehtävien esitetään siirtyvän vuoden 2016 alusta lukien vastuualueiden hoidettavaksi, ellei asiasta muuta mainita. Tehtävät esitetään hoidettavan vastuualueiden nykyisten resurssien järjestelyllä, jos asiasta ei muuta mainita. Tehtävien siirtyessä tai viimeistään runkosuunnitelman 2016–2019 valmistelun yhteydessä käsitellään erikoistumistehtävistä aiheutuvat muutokset määrärahatarpeissa.

Rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonta

Valvontaan on käytetty noin 1 henkilötyökuukauden työpanos.

Tehtävä ehdotetaan organisoitavaksi Etelä- ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastojen kesken, siten että Pohjois-Suomen aluehallintovirasto vastaa valvonnasta omalla toimialueellaan ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto muualla Suomessa, koska osa rautatieliikenteen kalustosta ei käy enää Etelä-Suomen aluehallintoviraston alueella. Näin kaikki liikkuva kalusto pysyy valvonnan piirissä, mutta vältetään tarkastajien ylimääräistä matkustamista.

Tukipalvelut / viestintä

Tehtävän hoitoon on vuoden 2015 alussa osoitettu 60 henkilötyökuukauden vakituinen henkilöresurssi, joka siirtyy tehtävää hoitavalle vastuualueelle. Samoin tehtävää hoitavalle vastuualueelle siirtyy muu tehtävän hoitoon kohdennettu määräraha sekä siirtymähetkellä tehtävän hoitoon osoitetut muut henkilöresurssit.

Viestintätehtävien johtaminen edellyttää vahvaa valvontakentän tuntemusta sekä kykyä hahmottaa viestinnän merkitys ja mahdollisuudet työsuojeluvalvonnan tukena.

Mikään aluehallintovirasto ei ollut ensisijaisesti kiinnostunut tehtävän hoitamiseen, mutta Pohjois-Suomen aluehallintovirasto ilmaisi valmiutensa tehtävän hoitamiseen.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon, koska vastuualueen edustajat ovat toimineet aktiivisessa roolissa työsuojelun viestintää toteuttavissa ja kehittäväissä toimintaryhmissä, muun muassa puheenjohtajana viestinnän koordinaatioryhmässä.

Tukipalvelut / koulutus

Tehtävän hoitoon on tällä hetkellä osoitettu 30 henkilötyökuukauden henkilöresurssi, joka siirtyy tehtävää hoitavalle vastuualueelle. Samoin tehtävää hoitavalle vastuualueelle siirtyy muu tehtävän hoitoon kohdennettu määräraha.

Koulutustehtävien johtaminen edellyttää kokemusta henkilöstön kehittämisestä ja kykyä tunnistaa työsuojeluhallinnossa valvontaan ja sen kehittämiseen liittyvät osaamistarpeet.

Tehtävään osoittivat kiinnostusta Itä-Suomen ja Pohjois-Suomen aluehallintovirastot, joilla molemmilla on sekä oman että työryhmän käsityksen mukaan edellytyksiä tehtävän hoitamiseen. Molemmilla vastuualueilla on aktiivinen rooli koulutustehtävissä ja molempien edustaja on toiminut koulutuksen koordinaatioryhmän puheenjohtajana.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Itä-Suomen aluehallintovirastoon. Kun Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon esitetään sijoitettavaksi tukipalveluiden viestintäkokonaisuus, edistää koulutustehtävän sijoittaminen Itä-Suomen aluehallintovirastoon tehtävien tasaamista vastuualueiden kesken.

Tukipalvelut / tietojärjestelmät

Tehtävän hoitoon on vuoden 2015 alussa osoitettu 40 henkilötyökuukauden vakituinen henkilöresurssi, joka siirtyy tehtävää hoitavalle vastuualueelle. Samoin tehtävää hoitavalle vastuualueelle siirtyy muu tehtävän hoitoon kohdennettu määräraha sekä siirtymähetkellä tehtävän hoitoon osoitetut muut henkilöresurssit.

Tietojärjestelmiin liittyvien tehtävien johtaminen edellyttää viranomaisen hankintaprosessien ja tietojärjestelmätyön tuntemista sekä kykyä hahmottaa tietojärjestelmien merkitys ja mahdollisuudet työsuojeluvalvonnan tukena.

Tehtävään osoittivat kiinnostusta Etelä-Suomen sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastot, joilla molemmilla on sekä oman että työryhmän käsityksen mukaan edellytyksiä tehtävän hoitamiseen. Molemmat painottivat kokemustaan ja osaamistaan tietojärjestelmien hyödyntämisestä perustehtävässä, strategisessa suunnittelussa ja seurannassa sekä kokemustaan tietojärjestelmien kehittämisestä, erityisesti tiivistä osallistumistaan Vera valvonta -tietojärjestelmän kehittämiseen.

Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto toi esille kokemuksensa tietojärjestelmien hyödyntämisestä prosessien kuvauksessa, mukaan lukien tietoturvan kehittämisen.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon. Työryhmä katsoi tehtävällä olevan synergiaetua panostajien pätevyyskirjoja koskevan rekisterin sekä Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon keskitettäväksi esitettävien asbestitöihin liittyvien rekistereiden ylläpidossa. Tehtävän sijoittaminen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon myös edistää tehtävien tasaamista eri vastuualueille.

Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta

Tehtävään tarvitaan noin 10 henkilötyökuukauden työpanos. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on lakiesityksestä antamassaan lausunnossa esittänyt lisäresurssia yhden henkilön palkkaamiseen sekä riittävää määräraha mahdollisesti tarvittavien valvontaan liittyvien asiantuntijapalvelujen ostamiseen. Lisäresursseista ei kuitenkaan ole varmuutta.

Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta sopii esimerkiksi lakimiehen hoidettavaksi. Tehtävä poikkeaa merkittävästi työsuojelun vastuualueiden muista tehtävistä, joten siihen on esitetty lisäresurssia.

Tehtävään osoitti kiinnostusta ainoastaan Lounais-Suomen aluehallintovirasto.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Lounais-Suomen aluehallintovirastoon, jolla on sekä vastuualueen oman että työryhmän käsityksen mukaan hyvät edellytykset tehtävän hoitamiseen. Tehtävä sijoitetaan vastuualueelle siihen liittyvän lainsäädännön tullessa voimaan.

Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät

Tehtävä edellyttää noin 20 henkilötyökuukauden resurssia. Tehtävä sijoitetaan vastuualueelle siihen liittyvän lainsäädännön tullessa voimaan.

Lähetettyihin työntekijöihin liittyvien tehtävien hoitaminen edellyttää IMI-järjestelmän tuntemista, hyvää suullista ja kirjallista ulosantia, sujuvaa englannin kielen taitoa ja kykyä toimia kansainvälisissä verkostoissa.

Tehtävään ilmaisi kiinnostuksensa Lounais-Suomen aluehallintovirasto.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Lounais-Suomen aluehallintovirastoon, koska sillä on sekä vastuualueen oman että työryhmän käsityksen mukaan hyvät edellytykset tehtävän hoitamiseen. Valvontatietojärjestelmistä saatavien tietojen mukaan kyseisen vastuualueen ulkomaalaistarkastajat ovat tehneet suuren osan lähetettyihin työntekijöihin suoritettavasta valvonnasta. Lisäksi vastuualueen toimialueella sijaitsevat tällä hetkellä maan suurimmat yksittäiset lähetettyjä työntekijöitä käyttävät työpaikat.

Asbestipurkutöihin liittyvät luvat, pätevydet ja rekisterit

Tehtäväkokonaisuus edellyttää noin 17 henkilötyökuukauden resurssia. Tehtävän lopullinen laajuus ja sisältö tarkentuvat asbestilainsäädännön uudistuksen valmistuttua.

Asbestipurkutöihin liittyvien lupien ja pätevyksien käsittely edellyttää rakennusalan ja erityisesti asbestipurkutöiden ja niihin liittyvien suojaustoimenpiteiden tuntemista sekä kykyä arvioida työntekijöiden pätevyyttä ja terveydellisiä edellytyksiä asbestipurkutöiden suorittamiseen.

Tehtävään osoittivat kiinnostusta Itä-Suomen, Lounais-Suomen, Länsi- ja Sisä-Suomen sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastot, joilla kaikilla on sekä oman että työryhmän käsityksen mukaan edellytyksiä tehtävän hoitamiseen. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston edustaja on lisäksi toiminut tietojärjestelmien koordinaatioryhmän puheenjohtajana, mikä lisää vastuualueen edellytyksiä tehtävään liittyvien rekistereiden ylläpitoon. Länsi- ja Sisä-Suomen vastuualueen edustaja puolestaan on mukana rakennusalan koordinaatioryhmän alaisessa asbestityöryhmässä puheenjohtajana. Lisäksi ko. henkilö toimii Opetushallituksen talonrakennusalan ammattitutkinto-toimikunnan asiantuntijajäsenenä asbestiasioissa.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon, koska sillä katsottiin olevan erityisosaamista tehtävään liittyen. Lisäksi vastuualue myöntää panostajan pätevyyskirjat, joten rakennusalaan liittyvien lupien kokoaminen samalle vastuualueelle katsottiin myös lupia hakevien työnantajien näkökulmasta järkeväksi. Tehtävä siirtyy vastuualueelle siihen liittyvän lainsäädäntöuudistuksen tullessa voimaan.

Työaikaan liittyvät luvat ja poikkeusluvat

Työaikaan liittyvien lupien ja poikkeuslupien käsittelyyn tarvitaan yhteensä noin 10 henkilötyökuukauden resurssi.

Työaikaan liittyvien lupien ja poikkeuslupien käsittely edellyttää työaikalain ja työelämän laajaa tuntemusta sekä kykyä arvioida lupiin liittyvien poikkeustilanteiden pakottavuutta.

Mikään vastuualue ei ilmaissut kiinnostustaan tehtävää kohtaan. Kaikilla vastuualueilla katsottiin kuitenkin olevan valmiudet tehtävän hoitamiseen, koska lupia on aiemmin käsitelty kaikilla vastuualueilla.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Lounais-Suomen aluehallintovirastoon, koska ko. vastuualueelle ehdotetaan sijoitettavaksi myös lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät, jolloin kyseiselle vastuualueelle keskitetään työsuhteen ehtoihin liittyvien tehtävien hoitoa. Lisäksi perusteluna on tehtävien tasaaminen vastuualueiden välillä.

Poikkeuslupa alle 14-vuotiaan työskentelyyn esiintyjänä tai avustajana

Poikkeuslupien käsittelyyn tarvitaan noin 4 henkilötyökuukauden resurssi.

Poikkeuslupien käsittely edellyttää kykyä arvioida työskentelyn vaikutuksia lapsen kehitykseen ja koulunkäyntiin.

Tehtäviin ositti kiinnostusta Itä-Suomen aluehallintovirasto.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Itä-Suomen aluehallintovirastoon, sillä on sekä vastuualueen oman että työryhmän käsityksen mukaan hyvät edellytykset tehtävän hoitamiseen. Kyseisen vastuualueen alueella käsitellään jo nykyisin suuri määrä ko. poikkeuslupia.

Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevyydestä

Poikkeuslupien käsittelyyn tarvitaan noin 2 henkilötyökuukauden resurssi.

Poikkeuslupien käsittely edellyttää rakennusalan ja nosturin kuljettajan tehtävien sisällön tuntemista.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, jotta voidaan varmistaa yhteneväinen käsittely jo nyt Etelä-Suomen aluehallintovirastoon sijoitetun ulkomaisen tutkinnon hyväksymisen työvälineiden turvallisuudesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun asetuksen 14 §:n pätevyydeksi kanssa.

Valtakunnallinen puhelinneuvonta

Toiminnassa ollessaan tehtävä edellyttää noin 2 henkilötyökuukauden resurssia. Toimeenpanosuunnitelman valmistelussa resurssitarve saattaa olla suurempi.

Valtakunnallisen puhelinneuvonnan pääkäyttäjänä toimiminen edellyttää puhelinringin ylläpitoon liittyvän tekniikan ymmärtämistä.

Tehtävään ilmaisi kiinnostuksensa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, koska sillä on sekä vastuualueen oman että työryhmän käsityksen mukaan hyvät

edellytykset tehtävän hoitamiseen. Kyseisellä vastuualueella on kokemusta suuren asiakasmäärän puhelinneuvonnan organisoinnista ja koordinoinnista maantieteellisesti hajautetussa organisaatiossa.

Työryhmän näkemyksen mukaan valtakunnalliseen puhelinneuvontaan liittyvästä toimeenpanosuunnitelman valmistelu tulee aloittaa mahdollisimman nopeasti. Puhelinneuvonnan toteuttamiseen liittyvä toimeenpanosuunnitelman tulee olla valmis 30.5.2015 mennessä.

Työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämisen koordinointi

Tehtävä edellyttää noin 1 henkilötyökuukauden resurssia.

Työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämisen koordinointi edellyttää viranomaisen hankintaprosessien tuntemista, hankerahoitusmahdollisuuksien tuntemusta sekä kykyä sovittaa yhteen vastuualueiden tarpeita ja näkemyksiä.

Tehtävään ilmaisi kiinnostuksensa Etelä-Suomen aluehallintovirasto.

Tehtävä ehdotetaan sijoitettavaksi Etelä-Suomen aluehallintovirastoon, koska sillä on sekä vastuualueen oman että työryhmän käsityksen mukaan hyvät edellytykset tehtävän hoitamiseen. Kyseisellä vastuualueella on kokemusta vastuualueiden yhteisen kehittämisprojektin määrärahan käytön koordinoinnista (TSAVIKE) ja vastuualue on kehittämistoimintaan orientoitunut.

Työryhmän näkemyksen mukaan tehtävä siirtyy vastuualueelle vuoden 2015 aikana koskien vuoden 2016 toimintaa.

5.3 TYÖRYHMÄN EHDOTUSTEN YHTEENVETO JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Uusien erikoistumistehtävien valinnassa on painotettu työsuojeluhallinnon toiminnan tehokkuuden lisäämistä ja koko työsuojelun aluehallinnon osaamispotentialin hyödyntämistä. Kunkin tehtävän kohdalla on arvioitu keskittämiseen liittyviä mahdollisuuksia ja uhkia (liite 2).

Tehtävien tasaamisessa on lisäksi otettu huomioon tehtävien suhteellinen jakautuminen eri vastuualueille ja synergiaetujen saavuttaminen muodostamalla laajempia tehtäväkokonaisuuksia vastuualueille. Kunkin tehtävän kohdalla tarkasteltiin lisäksi vastuualueiden tehtävään liittyvää osaamista sekä valmiuksia ja kiinnostusta ko. osaamisen kehittämiseen.

Työryhmän näkemyksen mukaan arviointia työsuojeluvalvonnan erikoistumistehtävien tasaukseksi vastuualueille on syytä edelleen jatkaa. Erikoistumistehtävien toteutusta ja vaikutuksia työsuojeluvalvontaan sekä mahdollisuuksia keskittää uusia tehtäviä tulee jatkuvasti seurata ja arvioida.

Työryhmän esityksen mukaisessa tilanteessa erikoistumistehtävien hoitoon käytettävä henkilöresurssi on Etelä-Suomen vastuualueen osalta 329,5 htkk, Itä-Suomen vastuualueelta 34 htkk, Lounais-Suomen vastuualueelta 40,5 htkk, Länsi- ja Sisä-Suomen vastuualueelta 77 htkk ja Pohjois-Suomen vastuualueelta 60 htkk. Tehtävien jakautuminen vastuualueille on esitetty

seuraavalta sivulta löytyvässä taulukossa 2. Maatalouden ja kaivostoiminnan valvonnan koordinoitavat ovat luonteeltaan väliaikaisia, joten niitä ei ole taulukossa huomioitu.

Taulukko 2. Erikoistumistehtävien jakautuminen vastuualueille

NYKYISET ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT					
	ESAVI	ISAVI	LSAVI	LSSAVI	PSAVI
Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) valvonta	320 htkk				
Sisävesiliikenteen ja siihen liittyvän ahtaustoiminnan työpaikkojen työsuojeluvalvonta	1 htkk				x
Panostajan pätevyyskirjan myöntäminen				20 htkk	
Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen pätevyudeksi rakennustyötä tekeväälle sukeltajalle	< 0,5 htkk				
Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun asetuksen 14 §:n pätevyudeksi	< 0,5 htkk				
Lausunto aluksen miehityksestä	1,5 htkk				
MLC-sopimukseen liittyvä yhteydenottopiste			< 0,5 htkk		
Uudet ja uudelleen organisoidut erikoistumistehtävät					
	ESAVI	ISAVI	LSAVI	LSSAVI	PSAVI
Rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonta	1 htkk				x
Tukipalvelut / viestintä					60 htkk
Tukipalvelut / koulutus		30 htkk			
Tukipalvelut / tietojärjestelmät				40 htkk	
Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta			10 htkk		
Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät			20 htkk		
Asbestipurkutöihin liittyvät luvat, pätevyudet ja rekisterit				17 htkk	
Työaikaan liittyvät luvat ja poikkeusluvat			10 htkk		
Poikkeuslupa alle 14-vuotiaan työskentelyyn esiintyjänä tai avustajana		4 htkk			
Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevydestä	2 htkk				
Valtakunnallinen puhelinneuvonta	2 htkk				
Työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämisen koordinointi	1 htkk				
Erikoistumistehtäviin tarvittava resurssi yhteensä	329,5 htkk	34 htkk	40,5 htkk	77 htkk	60 htkk
Osuus erikoistumistehtävistä	60,9 %	6,3 %	7,5 %	14,2 %	11,1 %
Osuus henkilöresursseista (pl. nykyiset erikoistumistehtävät)	35,9 %	13,2 %	15,6 %	22,7 %	12,7 %

6 SÄÄDÖSMUUTOKSET

Työryhmän tehtäviin kuului laatia myös tarvittavat säädösmuutosehdotukset. Tehtävää ei ole ajanpuutteen vuoksi tehty. Työryhmä esittää, että sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston säädösyksikkö valmistelee tarvittavat muutokset Sosiaali- ja terveysministeriön asetukseen eräiden aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueen toimialueista (930/2009) liittyen seuraaviin tehtäviin:

- Rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonta
- Vastuualueiden yhteinen viestintä
- Vastuualueiden yhteinen koulutus
- Vastuualueiden yhteiset tietojärjestelmät
- Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta
- Asbestipurkutöihin liittyvien lupien ja pätevyysien käsittely
- Työaikaan liittyvien lupien ja poikkeuslupien käsittely
- Poikkeuslupien käsittely alle 14-vuotiaan työskentelyyn esiintyjänä tai avustajana
- Poikkeuslupien käsittely nosturin kuljettajan pätevydestä
- Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät.

Säädösmuutosten valmistelussa tulee ottaa huomioon lisäeläkkeisiin, asbestipurkutöihin ja lähetettyihin työntekijöihin liittyvien lainsäädäntöhankkeiden eteneminen sekä työaikaan liittyvien lupien ja pätevyysien tarpeen käsittely työ- ja elinkeinoministeriön Työturvallisuus-säännöksiä valmistelevassa neuvottelukunnassa (TTN).

Liite 1: Työmarkkinakeskusjärjestöjen 7 + 1 ehdotusta

Työsuojelun aluehallintoa uudistetaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Tavoitteena on resurssien käytön tehostaminen ja tasaisuus, valvonnan tasalaatuisuuden parantaminen sekä työsuojeluviranomaisten tavoitettavuuden edistäminen (brändin selkeyttäminen). Jos vireillä oleva aluehallintoselonteko antaa aihetta muihin johtopäätöksiin, niihin palataan erikseen.

Em. lähtökohdista tehdään seuraavat organisatoriset uudistukset:

1. Resurssien käytöstä ts-alueella päättää ao. alueen johtaja. Ts-tulosohjaus on ts-vastuualueiden osalta yksiselitteisesti STM:llä. Sitä ei pidä sotkea avien yleiseen tulosohjaukseen, eikä ts-alueen prosesseja avien yleisiin prosesseihin. Tältä osin STM neuvottelee VM:n kanssa yksityiskohtaiset, selkeät ohjeet nykytilanteen parantamiseksi.
2. Ts-tarkastajilla on valtakunnallinen toimivalta, mutta sen käyttö oman alueen ulkopuolella edellyttää ao. aluejohtajan valtuutusta. STM antaa asiasta tarkemmat ohjeet selvitettyään ensin, edellyttääkö tämä normimuutoksia.
3. Yhteiset valtakunnalliset tehtävät tasataan eri vastuualueille. STM valmistelee ja neuvottelee ts-aluejohtajien kanssa toteutuksen.
4. Lupahallinto organisoidaan siten, että lupa-asiat keskitetään eri alueille parhaan osaamisen perusteella (asbesti-, hätätyö-, nuoret- jne.). STM valmistelee asian ja neuvottelee toteutuksen ts-aluejohtajien kanssa.
5. Syyte ilmoituksista ja lausunnoista syyttäjälle päättää pääsääntöisesti aluejohtaja tai hänen siihen poikkeustapauksissa erikseen valtuuttama lakimies.
6. Puhelinneuvonta organisoidaan yhteiseksi toiminnoksi, joka kattaa kaikki alueet. Neuvontarinki kootaan eri vastuualueiden asiantuntijoista. STM neuvottelee ts-aluejohtajien kanssa toteutuksen.
7. Kaikkien alueiden osalta nykyisin Tupaan kootut : koulutus-, tiedotus-, tietohallinto- ja ts-näyttelyasiat vastuutetaan eri vastuualueille. Tietohallinnon osalta kysymys on aluehallinnon ts-vastuualueiden omista erityiskysymyksistä. Muilta osin avien Ahti-yksikkö hoitaa tietohallinnon. STM valmistelee asian ja neuvottelee toteutuksen ts-aluejohtajien kanssa.
8. STM valmistelee em. kohdista 1-7 esitysluonnokset, jonka jälkeen arvioidaan kolmikantaisesti, vastaavatko esitykset järjestöjen tarkoitusta.

Lasse Laatonen EK

Juha Antila SAK

Markku Salomaa STTK

Maria Löfgren Akava

Liite 2: Yhteenveto keskittämisen mahdollisuuksista ja uhkista

NYKYISET ERIKOISTUMISTEHTÄVÄT			
	MAHDOLLISUUDET	UHAT / HAASTEET	MUITA HUOMIOITA
Lain tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä (1233/2006) valvonta	Valvonnan yhdenmukaisuus Alihankintaketjujen kokonaisvaltainen valvonta		Toimintatapojen ja pelisääntöjen tarkistaminen henkilöstön asemasta työyhteisössä Tiedonkulku varmistettava
Sisävesiliikenteen ja siihen liittyvän ahtaustoiminnan työpaikkojen työsuojeluvalvonta	Valvonnan yhdenmukaisuus		Volyymiltaan pieni
Panostajan pätevyyskirjan myöntäminen	Toiminnan yhdenmukaisuus Yksi yhteydenottopiste		Yhteistyö poliisin kanssa
Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen pätevyysdeksi rakennustyötä tekeväälle sukeltajalle	Toiminnan yhdenmukaisuus Yksi yhteydenottopiste		Volyymiltaan pieni
Ulkomaisen tutkinnon hyväksyminen työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta annetun asetuksen 14 §:n pätevyysdeksi	Toiminnan yhdenmukaisuus Yksi yhteydenottopiste		Volyymiltaan pieni
Lausunto aluksen miehityksestä	Toiminnan yhdenmukaisuus Yksi yhteydenottopiste		Yhteistyö Liikenteen turvallisuusviraston kanssa
MLC-sopimukseen liittyvä yhteydenottopiste	Toiminnan yhdenmukaisuus Yksi yhteydenottopiste		Volyymiltaan pieni
Uudet ja uudelleen organisoidut erikoistumistehtävät			
	MAHDOLLISUUDET	UHAT / HAASTEET	MUITA HUOMIOITA
Rautatieliikenteen kaluston ja niiden mukana liikkuvien työntekijöiden työpaikkojen työsuojeluvalvonta	Valvonnan kattavuuden tehostuminen Valvontaresurssien käyttö logistisesti järkevällä tavalla	Päällekkäiset tarkastukset	Volyymiltaan pieni
Tukipalvelut / viestintä	Viestinnän kiinteämpi yhteys valvontaan Työsuojeluviestinnän vaikuttavuuden parantuminen	Muutosvaiheessa esimiesten ja henkilöstön sijoittuminen eri paikkakunnille Henkilöstön asema työyhteisössä	Esimiestyön kehittämiseen panostettava Toimintatapojen ja pelisääntöjen varmistaminen henkilöstön asemasta työyhteisössä
Tukipalvelut / koulutus	Koulutuksen kiinteämpi yhteys valvontaan	Muutosvaiheessa esimiesten ja henkilöstön sijoittuminen eri paikkakunnille Henkilöstön asema työyhteisössä	Esimiestyön kehittämiseen panostettava Toimintatapojen ja pelisääntöjen varmistaminen henkilöstön asemasta työyhteisössä
Tukipalvelut / tietojärjestelmät	Toiminnan kiinteämpi yhteys valvontaan		
Lisäeläkkeisiin liittyvien vakuuksien valvonta	Toiminnan yhdenmukaisuuden varmistaminen Resurssien käyttö		Poikkeaa työsuojeluviranomaisen muista tehtävistä Lisämääräraharatarve
Lähetettyihin työntekijöihin liittyvät tehtävät	Toiminnan yhdenmukaisuuden varmistaminen Resurssien käyttö Yksi yhteydenottopiste		

Liite 2: Yhteenveto keskittämisen mahdollisuuksista ja uhkista

	MAHDOLLISUUDET	UHAT/HAASTEET	MUITA HUOMIOITA
Asbestipurkutöihin liittyvät luvat, pätevyudet ja rekisterit	Toiminnan yhdenmukaisuuden lisääntyminen Resurssien käytön tehostuminen Yksi yhteydenottopiste		
Työaikaan liittyvät luvat ja poikkeusluvut	Toiminnan yhdenmukaisuuden lisääntyminen Resurssien käytön tehostuminen Yksi yhteydenottopiste		
Poikkeuslupa alle 14-vuotiaan työskentelyyn esiintyjänä tai avustajana	Toiminnan yhdenmukaisuuden lisääntyminen Resurssien käytön tehostuminen Yksi yhteydenottopiste		
Poikkeuslupa nosturin kuljettajan pätevydestä	Toiminnan yhdenmukaisuuden lisääntyminen Resurssien käytön tehostuminen Yksi yhteydenottopiste		
Valtakunnallinen puhelinneuvonta	Työsuojeluviranomaisen tavoitettavuuden parantuminen Yksi yhteydenottopiste	Järjestelmän monimutkaisuus Puhelinrunkien määrän ja toimivuuden varmistaminen Kustannukset suhteessa nykyiseen järjestelmään Tavoitettavuus siirtymävaiheessa	Toimeenpanosuunnitelma sisältää menettelytapaehdotuksen asiakkaille annettavien vastausten yhdenmukaisuuden lisäämisestä
Työsuojelun vastuualueiden toiminnan kehittämisen koordinointi	Tiedon vaihdon tehostuminen kehittämissuunnitelmassa Kokonaisuutena tuloksellisempi kehittämissuunnitelma Tuke-rahoytusmahdollisuuksien parempi hyödyntäminen		

työsuojelun vastuualueiden
 valtakunnalliset erikoistumis-
 tehtävät –työryhmän muistioon

1.10.2014

ERIÄVÄ NÄKEMYS

Työryhmän työskentely on keskeneräinen suhteessa työryhmän asettamispäätökseen ja tavoitteisiin. Seuraavat kokonaisuudet ovat tekemättä, mistä syystä ehdotettujen muutosten vaikutusta vaikuttavaan ja tulokselliseen työsuojeluvalvontaan ei voida arvioida.

1. Vaihtoehtoiset mallit on kuvaamatta ja arvioimatta, vrt. tehtäväksianto.
2. Muutosten hyödyt ja haitat on arvioitu vain näennäisesti. Todellinen vaikuttavuusarvio on tekemättä. Puutteellisuus on silmiinpistävää erityisesti TUPA:n ja puhelinneuvonnan osalta. Muutosten vaikutukset vastuualueiden johtamisjärjestelmiin ja ao. järjestelmien lisäresurssointiin on arvioimatta.
3. Lainsäätömuutokset kuvattu vasta otsikkotasolla ja mahdollisten lainsäädäntömuutosten vaikutusarvio on tekemättä.

Työryhmän esityksessä on ns. tasaaminen tehty vain htkk:n ja alueellistamisen näkökulmasta. Muutosten hyödyt resurssien käytön tehostamisen, valvonnan tasalaatuisuuden parantamisen, osaamisen hyödyntämisen sekä työsuojeluviranomaisen tavoitettavuuden edistämisen näkökulmasta on arvioimatta. Perustelut muutoksille ja matemaattiselle ja alueelliselle tasaamiselle on tehty lähinnä yksittäisten vastuualueiden näkökulmasta eivätkä sisällä kokonaisanalyysiä suhteessa työryhmälle asetettuihin tavoitteisiin.

Vastuualue ei pidä tarkoituksenmukaisena tehdä – tässä valtionhallinnon keskeneräisessä muutosvaiheessa – sellaisia muutoksia, jotka johtavat huomion ja voimavarojen kiinnittymiseen perustehtävästä pois mm. sisäiseen hallintointiin ja erilaisiin jäsentymättömien tehtävien koordinointiin.

Helsinki 1.10.2014

Kirsi Häkkinen
 Apulaisjohtaja
 Etelä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue